

NOTULEN van de vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 7 december 2023 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw N. Stemerink, burgemeester.

Griffier: de heer B.J. Urban.

Aanwezige leden: de heer mr. drs. C. Bremmer (vanaf 20.00 uur), mevrouw R.E. de Bruin-Van Alphen, de heren A. Deuzeman, W.J. van Duivendijk en G. van den Ende, mevrouw C.L. Ilić, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, mevrouw J.G. van der Krogt, de heren P. 't Lam en B. Lavrijsen, mevrouw K.S. van Meenen, mevrouw E. Mieremet, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heren A.L.R. Posthuma en B.W. Reinke, mevrouw J.C. Schroot, mevrouw H.M. van der Wende en mevrouw P. Wijnen.

Afwezig: de heer E.M.L.H. Maassen en mevrouw M.J.T. Zoun.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn, de heer C.J. van der Elst en de heer H.G. Schokker.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter:** Ik heet u allen van harte welkom bij de raadsvergadering van 7 december. Sinterklaas is weg. De kerstman is inmiddels in het land. Wij hebben nog één avondje buffelen en dan kunnen we ook met kerstreces gaan.

Ik heb bericht van verhindering ontvangen van mevrouw Zoun van Voorschoten Lokaal en van de heer Maassen van de SP. De heer Bremmer komt vanavond een halfuurtje later. Voor het vragenuur, agendapunt 4, heeft de heer Lavrijsen zich aangemeld met vragen over het participatietraject voor de Jan Evertsenlaan.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

De **voorzitter:** De totale vergadertijd is 3,5 uur. De spreektijden zijn 21 minuten per fractie en 39 minuten voor het college.

Voordat we verdergaan met de inhoudelijke agenda hebben we drie specials. Ten eerste is er weer een leuk presentje gemaakt door de toppers van Zij aan Zij van Gemiva voor onze kerst. Ik vind dat hartstikke leuk. Een applausje voor Zij aan Zij alstublieft.

(Applaus)

Ik ben er weer langs geweest. Ze hebben weer snoeihard gewerkt om dit voor elkaar te krijgen.

Ik vraag de bodes of zij even in de raadzaal willen komen, want we hebben ook een klein presentje voor jullie. Ik wil jullie namens de raad en het college ongelofelijk bedanken voor weer een jaar inzet. Jullie zijn er altijd als wij er ook zijn, zelfs bij nacht en ontij. Ik noem het treinongeval en de verkiezingen. Ik wil jullie ongelofelijk bedanken namens de raad en het college voor al jullie inzet in dit jaar. Dus dank jullie wel!

(Applaus)

Ik heb nog iets voor jullie. Het is allemaal op naam: een heel mooi chocoladedingetje met daarop "Dank je wel, Henk" en "Dank je wel, Dominique" en een kalender van Voorschoten. We hadden er nog een paar over en ze moesten voor het eind van het jaar worden weggegeven. Nee hoor, het zijn heel mooie kalenders! Ik heb ook iets voor jullie collega's. Ongelofelijk veel dank!

De derde special is het afscheid van Marlies. Ik geef het woord aan de voorzitter van de werkgeverscommissie, namens de raad.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. In de voorbereiding van deze vergadering kwamen wij op een belangrijk punt. We hebben als leden van de werkgeverscommissie besloten om dat in een motie te vatten, zoals gebruikelijk in de raad. Deze motie is verspreid en is ook schriftelijk ingediend op het scherm voor degenen die thuis mee willen lezen, maar ik zal de motie ook voorlezen omdat het natuurlijk een buitengewoon urgente kwestie is. Het onderwerp van deze motie is "Pensioen moet je doen" en de motie luidt:

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen op 7 december 2023, gehoord de beraadslaging tot nu toe (een zeer korte),

constaterende dat:

- griffiemedewerker Marlies Groen op 11 november jongstleden de mooie leeftijd van 65 jaar heeft bereikt;
- zij eind 2023 met vervroegd pensioen gaat;
- aan haar daarom met ingang van 1 januari 2024 eervol ontslag wordt verleend;

overwegende dat we Marlies hebben meegemaakt als steunpilaar in de griffie die praktisch is en lekker snel handelt, die tegelijk vriendelijk én vasthoudend raadsleden achter de broek zit, die betrokken is bij de raads- en commissieleden, die consciëntieus én faciliterend de raad ondersteunt en die tijdens de vergaderingen als vliegende kiep aanwezig is, al is het maar om langs te lopen bij leden die de presentielijst nog moeten tekenen (dat is mij natuurlijk nog nooit overkomen);

voorts overwegende dat er gezien haar belangrijke rol voor de raad zeker reden zou zijn om Marlies te vragen nog enkele jaren in Voorschoten actief te blijven, maar dat er nog meer reden is om haar hartelijk te bedanken voor haar bewezen diensten en haar een goede pensioentijd te wensen;

van mening dat:

- we dit moment niet ongemerkt voorbij kunnen laten gaan, ook al staat Marlies niet graag in het middelpunt, en dat Marlies' inzet alle lof en waardering verdient;
- deze raadsvergadering een belangrijk moment is in Marlies' afscheidstournee;

spreekt uit dat:

- de gemeenteraad van Voorschoten met veel genoegen terugkijkt op de samenwerking met griffiemedewerker Marlies Groen;
- de raad Marlies hartelijk bedankt voor haar grote bijdrage aan de gestroomlijnde werking van onze raad;
- de raad Marlies alle goeds toewenst in de volgende levensfase,

en gaat met een lach, traan en een knipoog over tot de orde van de dag.

Was getekend: de werkgeverscommissie Wouter van Duivendijk, Katrien van Meenen, Arnold Posthuma en ondergetekende.

(Applaus)

Voorzitter. Mag ik u, omdat dit toch een buitengewoon moment is, vragen om deze motie per direct in stemming te brengen?

De **voorzitter**: Zeker mag dat. Normaal gesproken stemmen we over personen via een stembriefje, meneer Deuzeman, maar u vraagt om een uitzondering.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik vraag om ontheffing daarvan.

De **voorzitter**: Wil iemand misschien nog een stemverklaring afleggen?

Mevrouw **Schroot** (D66): Wij kunnen deze motie alleen maar heel hartelijk ondersteunen en danken de indieners van harte voor hun initiatief.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Dank je wel, Marlies. We zullen je echt missen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat wij de motie met algemene stemmen hebben aangenomen. Ongelofelijk bedankt, Marlies, voor al het werk dat je de afgelopen jaren hebt gedaan. Dat zeg ik als voorzitter van deze raad. Het ga je goed!

(Applaus)

Dank je wel voor alles! We wensen je heel veel moois toe in deze volgende levensfase. Geniet ervan met alle lieve mensen om je heen.

Dat waren de specials van deze kant. Iemand anders nog met specials? Dat is niet het geval.

2. Vaststellen raadsnotulen van 2 en 9 november 2023

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad

3.1. Brieven van instellingen of burgers;

3.2. Informatiebrieven van het college van B en W

3.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Brief 2312 van de gemeenteraad van Oegstgeest met betrekking tot de GR'en willen we graag bespreken in de commissie B&B. Dat zullen we ook in het presidium aangeven.

In informatiebrief 80 over Starrenburg III staat dat een anterieure overeenkomst vertrouwelijk ter inzage komt te liggen voor de raad. In het presidium horen we hier graag een toelichting op van het college.

Het verzoek met betrekking tot informatiebrief 90 over de kabelgoot is om in de evaluatie van deze pilot ook graag de opslagfunctie voor huishoudens die een accu kunnen hebben, mee te nemen.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Ik wil iets checken, want ik heb mevrouw Schroot niet helemaal gevolgd. Brief 2312, de brief van de gemeente Oegstgeest willen wij graag in de commissie P&C bespreken. Heeft zij die brief genoemd? Ja, oké.

De **voorzitter**: Ik hoorde eerst "de commissie B&B" en nu hoor ik "de commissie P&C".

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Ik denk dat de volgorde is: eerst P&C en dan B&B. Zo zou ik het graag zien.

De **voorzitter**: Mevrouw Schroot, vindt u dat ook of niet?

Mevrouw **Schroot** (D66): Ja, het kan ook in de commissie P&C. Dat is prima.

De **voorzitter**: Prima. We geleiden brief 2312 door, eerst naar de commissie Planning en Control. Daar wordt bekeken of die wel of niet nog naar de commissie B&B moet.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Met betrekking tot informatiebrief 80 van het college over het stedenbouwkundig plan voor Starrenburg III werd al gerefereerd aan de anterieure overeenkomst. Volgens mij staat ook in de LTA dat die nog zou komen. Mijn vraag is vooral of dit ook weer ter sprake komt bij het stedenbouwkundig plan en het verkeerskundig verhaal dat er nu ligt. Verder hebben we geen vragen. De vraag aan het college is dus of het daarbij terugkomt.

De **voorzitter**: Wat is precies uw vraag? Ik begrijp u niet. Dat ligt waarschijnlijk aan mij.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Als het goed is, staat in de LTA dat die overeenkomst in januari of februari zou komen. Nu wordt wel gezegd dat die vertrouwelijk ter inzage ligt, maar mijn vraag is vooral wat er nu nog precies naar de raad komt.

De **voorzitter**: Uw concrete vraag is: wat komt er van Starrenburg III naar de raad?

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Ja, prima, in relatie tot deze brief.

De **voorzitter**: Daar zal de wethouder straks op antwoorden.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Prima. Wat de kabelgoot betreft: een mooie brief en fijn dat deze pilot gestart gaat worden. Er werd aangegeven dat duidelijk gemaakt moet worden dat de parkeerplaatsen voorlopig openbaar zijn, maar ik wil vooral even aandacht vragen voor de informatievoorziening aan de omwonenden waar de pilot gestart wordt. Dat is dus vooral een aandachtspuntje voor de communicatie naar de omwonenden. Dat wil ik meegeven.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Elst, kort over informatiebrief 80 over Starrenburg III.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Een kort antwoord daarop: ik wil me toch houden aan dat wat in de LTA staat. De anterieure overeenkomst is al een uitzondering. Het is een bevoegdheid van het college, maar we willen het toch met de raad bespreken voor wensen en bedenkingen. Hoe dingen en ontwikkelingen verder lopen, wil ik echt via het presidium laten lopen.

De **voorzitter**: Dan wethouder Schokker voor de vragen over de kabelgoot.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Er is een vraag gesteld over de kabelgoottegel en de capaciteit. Er komt een raadsvoorstel over windturbines et cetera. Dat hebben we gisteren ook in de technische sessie besproken. Ik zou het dus eigenlijk daarbij willen betrekken, want ik denk dat het meer daarop van toepassing is.

De **voorzitter**: En de vraag van mevrouw Van der Wende over de communicatie naar de buurt ten aanzien van de openbaarheid van de parkeerplaatsen?

Wethouder **Schokker**: Ja, dat wordt meegenomen.

Mevrouw **Schroot** (D66): De weging in de evaluatie wordt dan niet meegenomen, maar die heeft wel invloed op de pilot van die kabelgoten en op het vervolg daarvan. Ik vind dat dus nog wel ingewikkeld. Misschien kunnen we het daar naderhand even over hebben.

De **voorzitter**: Heel kort, want anders krijgen we een inhoudelijke discussie over de kabelgoot.

Wethouder **Schokker**: Ik denk dat het goed is als we het nog even hebben over de manier waarop we het er het beste bij kunnen betrekken. Ik denk dus in eerste instantie via het huidige voorstel. Als het noodzakelijk en logisch is, betrekken we het ook bij het onderzoek.

De **voorzitter**: Ik concludeer dat de punten zijn afgehandeld, behalve ten aanzien van brief 2312, die naar de commissie Planning en Control gaat. Voor het overige is het nu afgehandeld.

Met inachtneming van het bovenstaande wordt besloten overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje en actuele bestuurlijke aangelegenheden

De **voorzitter**: De heer Lavrijsen van de VVD heeft vragen over het participatietraject ten aanzien van de Jan Evertsenlaan.

- *Participatietraject ten aanzien van de Jan Evertsenlaan*

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Op 25 mei jongstleden heeft de raad gesproken over de startnotitie Jan Evertsenlaan, over de herontwikkeling van het gezondheidscentrum in Noord-Hofland. Er is veel gezegd over het participatietraject. Dat was in het verleden vastgelopen.

Daarom hebben we als raad extra aandacht besteed aan de betrokkenheid van de omwonenden. Zo zijn er een aantal belangrijke kaders aan de startnotitie toegevoegd. Voor zover ik hier in deze raad en in Noord-Holland heb kunnen begrijpen, was eigenlijk iedereen tevreden over het eindresultaat. Maar onlangs werd ik door omwonenden benaderd die aangaven dat zij nu eigenlijk enorm teleurgesteld zijn. Volgens hen gaat het participatietraject op de oude voet verder, werden kaders als groene buitenruimte niet gerespecteerd en werd met hun input maar weinig gedaan. Dat vind ik na alles wat we hebben besproken onacceptabel. Ik hoor daarom graag van het college of het überhaupt bekend is met deze signalen en wat het college gaat doen om ervoor te zorgen dat het participatietraject gaat verlopen in de geest van de afspraken die wij als raad in mei hebben gemaakt.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Wat betreft de vraag of we hiermee bekend zijn: in grote lijnen wel. Ik zit natuurlijk niet zelf bij het participatiegesprek, tenzij daar een specifieke noodzaak voor is. Dan doe ik het uiteraard, als daar een verzoek voor is. Dus ja, het is bekend. We hebben aan het begin van het participatieproces al gezegd dat het erg moeilijk, zo niet onmogelijk zou zijn om iedereen in alle opzichten tevreden te houden. Er zijn regelmatig gesprekken in het kader van die participatie. U kunt de verslagen daarvan vinden op de betreffende website, op de gemeentelijke website. De laatste daarvan is op 26 oktober geweest. Dat is wat ik hierover kan zeggen. Iedereen tevreden houden zal mogelijkerwijs dus niet lukken.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Dank aan de wethouder voor de antwoorden. Ik ben het met hem eens dat niet iedereen tevreden kan worden gehouden en dat ook niet alle wensen ingewilligd kunnen worden; ik denk dat dat bij iedereen bekend is. Maar het gaat erom dat ik het signaal krijg dat bepaalde kaders die in de startnotitie zijn opgenomen, niet conform worden overgenomen. Men heeft in ieder geval dat gevoel. Dat vind ik iets anders dan dat wensen niet worden ingewilligd. Hoe ziet het college dat?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): In aanvulling op de uitstekende vragen van de heer Lavrijsen: kan de wethouder nog een keer bevestigen dat die kaders, zoals ze ooit ingesteld en tussendoor bekrachtigd zijn, wat het college betreft nog steeds gelden?

Wethouder **Van der Elst**: Voor zover die afspraken bindend zijn: ja. Ik herinner me drommels goed dat de startnotitie die we toen besproken hebben, terwijl het proces al een hele tijd aan het lopen was, een bijzondere timing had. Ik weet ook zeker dat die kaders gedeeltelijk tegengesteld kunnen zijn en/of zo breed zijn dat je nog kan finetunen wat er precies uit een participatie moet gaan komen. We lopen er dus niet van weg, maar ik wil niet vooruitlopen op hoe het uiteindelijk in detail verwoord en uitgekristalliseerd zal worden.

De **voorzitter**: Is daarmee ook de vraag van de heer Lavrijsen beantwoord?

De heer **Lavrijsen** (VVD): Nee, mijn vraag is eigenlijk niet beantwoord en ik ben eigenlijk teleurgesteld over de reactie.

De **voorzitter**: Dat is een ander punt.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Ja, dat is zeker een punt.

De **voorzitter**: De wethouder gaat kort in op de vraag van de heer Lavrijsen.

Wethouder **Van der Elst**: Het antwoord is: zo goed mogelijk.

De **voorzitter**: Daarmee beëindig ik het vragenuur, zoals dat hoort.

5. Hamerstukken:

5.1. Aanwijzen plaatsvervangend griffier (raadsregistratienummer Z/23/081490/374114);

5.2. Aanpassen Re-integratieverordening Participatiewet Voorschoten 2023 (raadsregistratienummer Z/23/080702/370854);

5.3. Wijziging Gemeenschappelijke regeling Hecht (raadsregistratienummer Z/23/075710/370077);

5.4. Eerste Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Serviceorganisatie Holland Rijnland (raadsregistratienummer 74158/364909);

5.5. Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg Holland Rijnland (raadsregistratienummer Z/23/080496/369939);

5.6. Samenwerkingsovereenkomst Maatschappelijke zorg Leidse Regio (raadsregistratienummer Z/23/080494/369920);

5.7. Programma van Eisen bestuurskrachtonderzoek (raadsregistratienummer Z/23/074755/373404);

5.8. Technische herziening APV in het kader van de inwerkingtreding van de Omgevingswet (raadsregistratienummer Z/23/080482/370890)

De **voorzitter**: Het laatstgenoemde voorstel is inclusief de kleine correctie naar aanleiding van de definitie van "consumentenvuurwerk", zoals afgesproken in de commissie.

De voorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6. BESPREEKPUNTEN

7. Visie op sport en bewegen (raadsregistratienummer Z/23/073857/337725)

De **voorzitter**: De gemeente gaat in samenwerking met partijen de lokale sport versterken en activiteiten opzetten om meer inwoners in beweging te krijgen. Daarbij zet de gemeente in op inclusieve sport, het beweegvriendelijker maken van de omgeving en het meer benutten van de maatschappelijke waarde van sport.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Al voor juni 2022 is het proces gestart om te komen tot een Voorschotense Sportvisie. De Sporttafel heeft in juni 2022 op verzoek van het college een aftrap gegeven. Via een startnotitie in april 2023 is dit het moment om over het raadsvoorstel te besluiten. Hoewel het in het raadsvoorstel nog steeds "Sportvisie" genoemd wordt, "Visie op sport en bewegen", is daar eigenlijk weinig van over. Het is eigenlijk verworden tot een soort beweegplan. Sowieso vind ik het concept van een visiedocument lastig te beoordelen. We gaan vanavond drie visiedocumenten bespreken. Bij twee daarvan kun je je serieus afvragen of dat wel visies zijn. De keuze om de gemeentelijke sportaccommodaties als een niet-essentieel onderdeel van een Sportvisie te zien en deze dus niet mee te nemen in het raadsvoorstel, is een bewust besluit geweest van het college en ook van de coalitiepartijen. Wat nu in het beweegplan terecht is gekomen, had goed en wellicht zelfs beter gepast als onderdeel van het beleidsplan voor het sociaal domein.

Een inhoudelijke vraag aan het college: waarom zijn de Voorschotense Awards opgezet zoals ze zijn opgezet, gelet op het feit dat we ook een Parel van Voorschoten hebben? Doen we dan niet een beetje hetzelfde?

Ik heb in de agenda gezien dat er een erratum is op de visie. Kan de wethouder aangeven wat dat erratum inhoudt?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Voor ons ligt een mooie Sportvisie. Op basis van deze visie gaat Voorschoten zich meer inzetten voor de versterking van sport. We zetten in op een grotere benutting van de maatschappelijke waarde van sport en de preventieve werking daarvan. We zorgen voor een gezonde generatie en we maken de gezondheidsverschillen kleiner. Sportverenigingen worden vitaler en we werken meer met elkaar samen. We stimuleren bewegen en sporten. We streven ernaar dat er wordt gesport door 1.000 inwoners meer; dat is een mooie ambitie. We investeren ook in een veilig sportklimaat en pedagogisch klimaat, mede naar aanleiding van de bij de behandeling van de startnotitie ingediende amendementen. De visie is goed uitgewerkt op basis van een plan van aanpak van de zogenaamde Brede SPUK-regeling. Dat is mooi, want zo wilden we de visie graag uitgewerkt zien. Ook onze Sporttafel is hier intensief bij betrokken. Dat doet ons zeer veel deugd. De maatregelen die we op basis van deze pijler nemen, zijn op jaarbasis keurig en concreet uitgewerkt. Wat we in Voorschoten doen in de jaren 2023-2026, is daarmee duidelijk en overzichtelijk voor iedereen in Voorschoten. Het CDA steunt deze maatregelen van harte. We investeren met dit plan of deze visie de komende drie jaar ruim 1,2 miljoen euro in sport, bewegen en gezondheid. Dat is goed voor onze mooie sportverenigingen en

onze sportminnende inwoners. We willen de wethouder een groot compliment geven voor het mooie werk.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Voor ons ligt inderdaad een mooie Visie op sport en bewegen, een belangrijk onderwerp voor Voorschoten, zowel voor de gezondheid als voor de sociale effecten die dit met zich meebrengt. In de commissie hebben we hier uitgebreid over gesproken en hebben we de wethouder en zijn ambtenaren gecompimenteerd met de uitwerking. Die complimenten herhaal ik hier graag. Er zijn nog drie zaken die ik graag expliciet onder de aandacht wil brengen. Het eerste punt gaat over de visie zelf. Hoewel wij de algemene visie onderschrijven, zien we in de geformuleerde doelstellingen nog enkele punten die ons inziens anders zouden moeten. De eerste doelstelling zoals opgenomen op pagina 7 van de visie, stelt dat 80% van de sportverenigingen vitaal en toekomstgericht zou moeten zijn. Wat ons betreft is dat te beperkt en zouden alle sport- en bewegingsaanbieders met elkaar samen moeten werken. Daarnaast zien we de taak van de gemeente richting verenigingen als faciliterend en ondersteunend, maar zou het doel niet moeten zijn om de verenigingen zelf vitaal te houden maar om wel een faciliterende en ondersteunende rol te vervullen?

Het tweede doel gaat over de realisatie van 1.000 inwoners meer die bewegen. Dat bespraken we ook in de commissie. De onderbouwing van dit aantal ontbreekt: zijn het er 1.000 meer dan 10, zijn het er 1.000 meer dan 10.000? We hebben geen idee wat we nou precies met elkaar weten. Voor beide doelstellingen willen we deze tekst daarom wijzigen: eerst een nulmeting uitvoeren en daarmee concrete prestatie-indicatoren formuleren. Daarom dien ik bij dezen mede namens Voorschoten Lokaal amendement 274 in. Het amendement luidt:

"Amendement 274.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel 7 Visie op Sport en Bewegen,

overwegende dat:

- a. sport en bewegen een belangrijk onderwerp is voor Voorschoten;*
- b. verenigingen een belangrijke bijdrage hebben in het realiseren van mogelijkheden tot sporten, net als andere commerciële aanbieders en aanbieders van bewegingsmogelijkheden;*
- c. het een taak is van de gemeente om - voor zover het past binnen de taken van de gemeente - eerdergenoemde partijen te faciliteren om sport en bewegen te ondersteunen;*
- d. het echter niet een doel van de gemeente zou moeten zijn om verenigingen in de lucht te houden en zeker niet om dan ernaar te streven dat 80% vitaal is;*
- e. daarnaast de genoemde doelstellingen niet uitgaan van effecten en de genoemde 1.000 inwoners niet onderbouwd is;*
- f. een nulmeting nodig is om te beoordelen welke prestatie-indicatoren geformuleerd kunnen worden;*

Besluit:

De volgende passage op pagina 7 van de visie:

- 1. De gemeente wil meer sterke sportverenigingen die zo veel mogelijk zonder grote problemen hun activiteiten kunnen uitvoeren. In 2027 is 80% van de sportverenigingen vitaal, toekomstgericht of werkt waar mogelijk samen met andere verenigingen.*
- 2. De gemeente wil meer inwoners vitaal in beweging krijgen en houden. We streven naar een toename van 1000 inwoners met een actief gezonde levensstijl in 2027 als stap op weg naar een gezonde generatie 2040. We zetten in op het motto: Heel Voorschoten Vitaal!*

Als volgt te wijzigen:

- 1. In 2027 werken de sport- en bewegingsaanbieders toekomstgericht en waar mogelijk samen met andere sport- en bewegingsaanbieders.*

2. *In 2027 zijn meer inwoners in beweging en werken zij aan een gezonde levensstijl op weg naar een gezonde generatie 2040. Voor doelstelling 1 en doelstelling 2 worden - op basis van een nulmeting - nadere realistische prestatie-indicatoren bepaald."*

Het tweede punt is dat we bij de startnotitie om te komen tot deze Visie op sport en bewegen reeds hebben aangegeven dat er een accommodatiebeleid volgend op deze Sportvisie zou moeten komen. Recent is in de begrotingsraad weer duidelijk geworden hoe belangrijk het is dat dit beleid er snel komt. In de commissie is reeds besproken - dat herhaal ik graag - dat we dit graag zo spoedig mogelijk, het liefst voor de Kadernota, zouden willen ontvangen, met alle begrip voor het feit dat dit natuurlijk veel uitwerking vergt.

Tot slot nog even het erratum. We bespraken in de commissie dat de visie spreekt over de investeringen in de atletiekbaan en dat we daar in de begrotingsraad een ander besluit over hebben genomen. Het erratum ontvingen wij vanmiddag. Ik zag in het erratum een wijziging die volgens mij net niet helemaal aansluit bij wat we precies besloten hebben. Ik ben dus benieuwd naar de toelichting van de wethouder op het erratum. Afhankelijk daarvan zou ik willen voorstellen om, als dat kan, na de beantwoording door de wethouder een korte schorsing te hebben om even te overleggen over de zuiverheid van het erratum.

De **voorzitter**: Dat gaan we doen. Het is handig om eerst de beantwoording door de wethouder af te wachten en om daarna wellicht te schorsen.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Voorschoten Lokaal vindt het heel belangrijk dat onze inwoners de gelegenheid krijgen om te sporten en dat verenigingen toegankelijk zijn en blijven voor inwoners die willen sporten en bewegen. Wij hebben daarom samen met de VVD gemeend om de Sportvisie een iets breder en meetbaarder kader mee te geven middels amendement 274. Breder omdat wij bewegingsaanbieders willen toevoegen, zodat het veld van bewegen en gezond worden en blijven zo groot mogelijk is; meetbaarder middels het uitvoeren van een nulmeting. Zoals we weten, geeft een nulmeting voor iedere actieve sporter altijd extra energie, zeker tegenwoordig met onze digitale sporthulpmiddelen die ons in mooie grafiekjes laten zien of we goed bezig zijn of niet. Ik zie nu al uit naar het klimmende grafiekje op weg naar de extra 1.000 bewegende Voorschotenaren van onze wethouder.

Wij hadden amendement 273 over de inclusiviteit graag medeondertekend, maar we waren te laat. Wij zien het amendement als een doorvertaling of doordruppeling van wat er op landelijk niveau al gepusht wordt op het punt van het empoweren van de lhbtq-gemeenschap binnen de sport. Het is niet zo dat wij daar extra aandacht aan willen besteden omdat we dit in Voorschoten heel slecht zouden doen of zo, maar juist omdat we een extra support willen leveren en het geluid extra door willen laten klinken. Wij zullen dat amendement van D66 en de PvdA dus steunen.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Alvast dank aan Voorschoten Lokaal voor het steunen van het amendement. We hebben in de commissie uitgebreid hierover gesproken. Ik ga het niet herhalen, maar we hebben het onder andere gehad over de inbreng van de commerciële aanbieders die ook een deel van sport en bewegen hier faciliteren. We snappen de focus op de breedtesport. Dat wringt zo nu en dan, maar dat is wel duidelijk. We hebben in onze inbreng toen ook aangegeven dat de focus in de regio op topsport van belang kan zijn, want op die manier kan je goed doorverwijzen. Het belang van een Sporttafel komt heel goed terug in deze Sportvisie. Dat is van groot belang, want de Sporttafel is eigenlijk ook een spreekbuis van een groot deel van de verenigingen. Het amendement dat straks ingediend wordt, vinden wij een goede uitwerking van de inclusiviteit zoals we die in de startnotitie hebben afgesproken.

De heer **Posthuma** (PvdA). Voorzitter. Volgens mij moet ik wat dingen indienen. Ik ga mijn best doen. Mevrouw Van Hellemond heeft in de commissie al behoorlijk uitvoerig over deze Sportvisie en ons standpunt daarover gesproken. Zij heeft al een paar heel relevante punten ingebracht. Voor ons als PvdA is sporten gewoon leuk en gezond en vergroot het vooral de sociale samenhang in het dorp. Het zorgt er ook voor dat je samen dingen kan doen, ongeacht afkomst, inkomen of andere zaken die bij een persoon zitten. Een van de punten is dat we nu een Sportvisie behandelen waar geen sportaccommodatiebeleid bij zit; dat deel ik heel erg met GroenLinks. Voor ons als Partij van de Arbeid is dat eigenlijk onbestaanbaar. Het is alsof je een fiets aan het beoordelen bent terwijl er geen wielen onder zitten. Wat ons betreft kan dat niet. Ja, de sportverenigingen gaan over de zachte kant, over hoe je op een goede wijze sport moet organiseren. De gemeente gaat over de

harde kant, namelijk de infrastructuur, gebouwen en velden. Als je als Voorschoten een Sportvisie wil vormgeven, moet je dat hebben. Het probleem is dat Voorschoten een van de weinige gemeenten in Nederland is die geen sportaccommodatiebeleid hebben. Dat gaan we wel krijgen, maar dit heeft er de afgelopen jaren onder andere voor gezorgd dat we als Voorschoten relatief weinig investeren in sport, cultuur en recreatie. We lopen daarin ver achter bij het gemiddelde van Nederland. Daarom dien ik samen met GroenLinks motie 311 in om het college naar aanleiding van iets wat in de Sportvisie staat, namelijk het heel mooie streven van het college om op dat gemiddelde te komen of om tenminste meer te willen gaan investeren, te vragen om een uitgewerkt plan om in de Kadernota van 2025 ervoor zorg te dragen dat we in 2026 op dat Nederlandse gemiddelde zitten en dat wij investeren zoals ook andere gemeenten in Nederland dat doen. De motie luidt:

"Motie 311.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/073857/337725,

constaterende dat:

- a. *in de voorliggende Visie op sport en bewegen de gemeente bij paragraaf 1.5 (bladzijde 4 raadsvoorstel) aangeeft de achterstand aan sport- en cultuuruitgaven weg te willen werken;*
- b. *de gemeente toegeeft dat de uitgaven aan sport de afgelopen jaren achtergebleven zijn ten opzichte van het landelijk gemiddelde;*
- c. *de gemeente in de Visie op sport en bewegen aangeeft dat ze die achterstand weg wil werken;*

voorts constaterende dat:

- a. *de gemeente Voorschoten de afgelopen jaren significant minder in sport, cultuur en recreatie heeft geïnvesteerd ten opzichte van het landelijk gemiddelde;*
- b. *ook in 2023 het verschil met de gemiddelde uitgaven in Nederland nog steeds aanzienlijk was: € 248 versus € 314.*

Gemeentelijke uitgaven sport, cultuur en recreatie		
	Voorschoten	Nederland
2017	226	254
2018	206	260
2019	203	270
2020	220	280
2021	167	290
2022	190	295
2023	248	314

Eenheid	€ per inwoner
	CBS - Gemeentelijke begrotingen

stelt vast dat in de Visie op sport en bewegen geen concreet bedrag wordt genoemd dan wel een datum waarop de gemeente de achterstand ten opzichte van het landelijk gemiddelde wil inhalen;

van mening dat:

- c. *een visie een belangrijk document is waar de ambitie van de gemeente in wordt neergelegd;*

- d. *het bij een Sportvisie past om concrete ambitie af te spreken;*

verzoekt het college om in de Kadernota van 2025 met een voorstel te komen hoe het college ervoor gaat zorgen dat de gemeente Voorschoten structureel op het landelijk gemiddelde van uitgaven voor Sport, Cultuur en Recreatie uitkomt,

en gaat over tot de orde van de dag."

Een ander punt dat mevrouw Van Hellemond tijdens die vergadering maakte en waarover ik amendement 272 wil indienen, is dat deze Sportvisie vooral geënt is op de jonge groepen en de middengroepen in het dorp, terwijl er relatief weinig aandacht wordt besteed aan de oudere groepen, hoewel Voorschoten een van de meest vergrijsde gemeenten in Zuid-Holland is. Een van de zaken die wat ons betreft veel meer naar voren zouden moeten komen, is valpreventie. Ik heb de cijfers erbij gepakt. Voorschoten is gemiddeld een van de gemeenten waar de meeste ouderen vallen en in het ziekenhuis terechtkomen. Dat aantal is hoger dan het gemiddelde in Nederland. Wij vinden dat daar extra aandacht voor moeten komen en dat om die reden bijvoorbeeld ook de Ouderenvereniging erbij betrokken zou moeten worden om daarmee zaken te gaan doen. Wij denken dat dat kan bijdragen aan de vitaliteit, aan de verbinding tussen mensen, omdat zij daarmee bezig zijn met iets leuks en aan het voorkomen van heel veel leed. Het amendement luidt:

"Amendement 272.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/073857/337725,

constaterende dat:

- a. *door de vergrijzing in Nederland het aantal ernstige valongevallen sterk toe neemt. Het aantal SEH-bezoeken van 65-plussers voor ernstig letsel ten gevolge van een valongeval de afgelopen 10 jaar met 11% is gestegen. Hoofd-hersenletsel, heupfracturen en polsfracturen zijn de meest voorkomende letsels;*
- b. *de prognose op basis van demografische ontwikkelingen in Nederland is dat het aantal SEH-bezoeken voor letsel na een valongeval bij ouderen van 65 jaar binnen 10 jaar tijd met 50% zal toenemen;*
- c. *de gemeenten sinds dit jaar de taak hebben gekregen om de Ketenaanpak Valpreventie in te richten voor hun inwoners van 65 jaar en ouder met een valrisico. Dit is vastgelegd in het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven akkoord (GALA). Via de Specifieke uitkering (SPUK) krijgen gemeenten middelen om de afspraken in het GALA vorm te geven.*

voorts constaterende dat:

- d. *Voorschoten de meeste vergrijsde gemeente van Zuid Holland is;*
- e. *in Voorschoten in vergelijking met Nederland gemiddeld meer 65-plussers na een valpartij in een ziekenhuis moeten worden opgenomen;*

stelt vast dat:

- f. *in de Sportvisie wel op ouderen wordt ingegaan, maar niet specifiek op valpreventie;*
- g. *wel in de periode 2023-2026 geld is vrijgemaakt voor valpreventie, maar niet een nadere aanpak of start van de uitwerking in de Sportvisie is opgenomen;*
- h. *er in de Sportvisie tevens geen verwijzing is naar de Ketenaanpak Valpreventie van Veiligheid.NL. Deze specifieke aanpak helpt gemeenten, GGD'en en lokale partners om aan de slag te gaan met de Ketenaanpak Valpreventie;*

van mening dat:

- i. *veilig leren vallen, verstevigen van spieren en goede evenwichtsoefeningen belangrijke activiteiten zijn die letsel en vallen kunnen voorkomen;*
- j. *stimuleren van beweging in de openbare ruimte voor ouderen belangrijk is;*

- k. *in de Sportvisie expliciete aandacht moet worden gegeven aan valpreventie voor ouderen om veel leed te voorkomen;*

Besluit

Voeg toe aan de Sportvisie bij paragraaf 5.2 Verhogen sportdeelname en inclusieve sport: gezond sportklimaat en veilig pedagogisch klimaat, na opgave 11 (bladzijde 12 Sportvisie) opgave 12 'Aanpak Valpreventie ouderen'. (En nummert de opgave vervolgens door):

Opgave 12: Valpreventie bij ouderen. In de gemeente Voorschoten is het aantal ziekenhuisopnames van ouderen door vallen gemiddeld hoger dan in de rest van Nederland. Om die reden doet de gemeente Voorschoten mee met de Ketenaanpak Valpreventie van Veiligheid.NL. De gemeente Voorschoten stimuleert actief verenigingen om hiermee aan de slag te gaan. Ook de Vereniging Ouderenbelang Voorschoten (VOV) wordt hierbij actief betrokken,

en gaat over tot de orde van de dag."

Mijn laatste punt betreft inclusief sportbeleid; mevrouw Mieremet en de heer Van Duivendijk refereerden er al aan. Mevrouw Van Hellemond heeft daar in een eerdere vergadering van de commissie M&S een heel duidelijk standpunt over ingenomen en heeft heel duidelijk naar voren gebracht dat het belangrijk is dat inclusief sportbeleid meer is dan alleen rekening houden met een fysieke beperking. Het gaat meer over allerlei zaken die te maken hebben met je afkomst, je inkomen en ook je seksuele gerichtheid. Het moet allemaal niet uitmaken; je moet vrij kunnen sporten. Daar is best wel wat beleid op gemaakt, ook vanuit het ministerie van VWS. Wij vinden het belangrijk om in onze sportvisie dat punt nog helderder te definiëren en te bepalen waar wij als Voorschoten voor staan. Ik dank D66 hartelijk voor het samen opstellen van dit stuk; het is echt iets gemeenschappelijks geweest. En ik dank Voorschoten Lokaal voor de steun die het hiervoor heeft uitgesproken. Het amendement luidt:

"Amendement 273.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/073857/337725,

constaterende dat:

- a. in de voorliggende Sportvisie de gemeente Voorschoten zich inzet voor een veilig pedagogisch en inclusief sportklimaat;*
- b. het woord 'inclusief' niet nader wordt geëxpliciteerd;*
- c. het oorspronkelijke amendement 196 bij de behandeling van de startnotitie Sportvisie op 5 april 2023 veel duidelijker op deze materie ingaat;*

stelt vast dat:

- d. sportkoepel NOC-NSF en het ministerie van VWS in september 2021 het initiatief 'Wees welkom in de sport' hebben gelanceerd;*
- e. dit een campagne is geweest die 'Sporten en bewegen voor iedereen' mogelijk maakt;*
- f. deze campagne het sport-werkveld bewust wilde maken van de mogelijkheden en belemmeringen die er vanwege iemands leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid of sociale positie kunnen zijn;*

van mening dat:

- g. juist in deze tijden nadrukkelijk geëxpliciteerd moet worden voor iedere inwoner van Voorschoten wat in ons sportbeleid staat;*
- h. ongeacht iemands leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, culturele achtergrond, seksuele geaardheid of sociale positie je vrij moet kunnen sporten;*
- i. de gemeente Voorschoten dit positief zou moeten uitdragen naar sportverenigingen in het dorp;*

Besluit

Een zinsnede toe te voegen aan de Sportvisie bij paragraaf 5.2. onder opgave 10: een Veilig Sportklimaat. Na de eerste zin, 'De gemeente zet in op een veilig pedagogisch en inclusief sportklimaat':

'Onder inclusief sportklimaat verstaan wij dat je ongeacht leeftijd, godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, culturele achtergrond, geslacht, handicap en/of seksuele gerichtheid je sport mag kunnen beoefenen.'

en gaat over tot de orde van de dag."

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Dank voor de diverse vragen over de Sportvisie, de Visie op sport en bewegen. Er zijn nog een paar vragen gesteld en er zijn drie amendementen en een motie. Ik behandel eerst de vragen. De heer 't Lam begon over de Voorschoten Awards in relatie tot de Parel van Voorschoten. Ik ben geen enorme specialist op dit onderwerp, maar we zijn nu weer begonnen met de Voorschoten Awards. Volgens mij is er in het verleden ook iets dergelijks geweest. Dat is echt een jaarlijks terugkerend fenomeen om vrijwilligers in een aantal categorieën, zoals sport en cultuur, via een hele selectie in het zonnetje te zetten. Ik heb tijdens de commissievergadering al aangegeven dat we voor de categorie sport de komende keer echt goed zullen kijken naar de sportprestatie, dus niet alleen naar het vrijwillige aspect. Daar gaan we dus naar kijken. Daarnaast heb je dus de Parel van Voorschoten, die door de burgemeester wordt uitgereikt en die net weer een iets ander karakter heeft. Het zijn dus echt twee complementaire zaken.

De heer 't Lam had ook een vraag over de visie, maar die vraag heb ik niet verstaan.

De heer **t Lam** (GroenLinks): De vraag ging over het erratum. Daar heeft mevrouw De Bruin ook iets over gezegd. Ik heb het eigenlijk nog niet kunnen lezen; vandaar.

De **voorzitter**: Volgens mij ging de vraag over de juistheid van de tekst van het erratum.

Wethouder **Schokker**: Ja, dat was de vraag van mevrouw De Bruin.

De **voorzitter**: Volgens mij was dat dezelfde vraag. Ja, toch? Ja, dat is het geval.

Wethouder **Schokker**: Dan ga ik naar het erratum. We hebben eigenlijk alle passages verwijderd waarin een verwijzing stond naar de te vervangen atletiekvoorziening. Daar waren een paar passages over. We hebben één passage toegevoegd waarmee gewoon heel feitelijk wordt gewezen op het sportaccommodatiebeleid, waarvan we verwachten dat het halverwege 2024 gereed is. Het is dus gewoon bedoeld als een feitelijk punt. Er wordt in ieder geval niet meer gezegd dat die beslissing al genomen zou zijn, want dat was volgens mij het pijnpunt en de reden voor het erratum. Het had elkaar in de tijd gekruist. Deze visie was al voor de begrotingsbehandeling. Volgens mij is dat nu aangepast als dat erratum van kracht wordt.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Volgens mij klopt deze redenering van de wethouder, maar ik stelde mijn vraag voornamelijk omdat het door ons genomen besluit volgens mij is dat we in de begrotingsraad een bestemmingsreserve hebben ingesteld ten behoeve van sportaccommodaties, dat er eerst een sportaccommodatiebeleid komt en dat daarna gekeken wordt naar aanvragen, getoetst aan het sportaccommodatiebeleid. Dat ontbreekt in het erratum. Dat was mijn vraag met name: klopt het nu zuiver met het besluit dat genomen is?

Wethouder **Schokker**: Ja, dat is correct. Het besluit is genomen, maar we hadden het eerder ook niet over een bestemmingsreserve. We kunnen hieraan natuurlijk best het woord "bestemmingsreserve" toevoegen als u dat prettig vindt. Dat is aan u, maar in mijn beleving hebben we het in de commissie zo afgesproken en hebben we het toen niet echt over de bestemmingsreserve gehad. Volgens mij is dat woord daarom niet hierin terechtgekomen.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): In de commissie hebben we afgesproken dat we de tekst in de visie zouden aanpassen aan wat besloten is in de begrotingsraad van begin november. Dat is waarom ik hiernaar vraag, want dat gaat ook over de vraag wat er precies is besloten over de atletiekbaan.

Wethouder **Schokker**: Ik denk dat we het erratum dan even in deze vergadering daarop moeten aanpassen. Ik vind het helemaal prima.

De **voorzitter**: Wellicht is het goed om op te merken dat, als er iets aangepast moet worden, dit aan de raad is door het indienen van een amendement.

Wethouder **Schokker**: Daarnaast hebben enkelen van u het verzoek herhaald om het accommodatiebeleid zo spoedig mogelijk op te stellen. Daar zijn we hard mee bezig. Ik wil het belang daarvan onderstrepen. Het is natuurlijk van groot belang dat dat snel gebeurt. Daar zitten we dus bovenop.

Dan de amendementen, gevolgd door de motie. Het is logisch om te beginnen met amendement 272 over de valpreventie. Valpreventie is een heel belangrijk onderwerp en staat ook uitgebreid in de SPUK/GALA. Daar komt het in terug en daar leggen we ook de verbinding tussen bewegen en vitaal ouder worden, zoals het heet. We hebben hier vanmiddag ook ambtelijk best nog wel even over gesproken: is dit nu iets voor een Sportvisie? Valpreventie is heel belangrijk, maar wij vinden uiteindelijk dat je dat niet in de Visie op sport en bewegen moet doen, want valpreventie gaat niet echt over het stimuleren van bewegen. We doen dit dus liever in de hoek van de SPUK/GALA, waar het gewoon in het plan van aanpak staat en waar hier uitgebreid aandacht voor is. Daarom wil ik het amendement ontraden.

De heer **Posthuma** (PvdA): Is het de wethouder bekend dat een klein stukje van valpreventie in de begroting van zijn eigen Sportvisie staat?

Wethouder **Schokker**: Dat is een overzicht van de gelden voor de SPUK/GALA.

De heer **Posthuma** (PvdA): Waar valpreventie bij staat.

Wethouder **Schokker**: Dit zijn de categorieën die landelijk in de SPUK/GALA staan. De besteding is bestemd voor valpreventie, maar dit is niet iets om nu op te nemen in de Visie op sport en bewegen. Er gaan gelden naartoe en er wordt gewoon aandacht aan besteed, maar het valt niet onder bewegen. Het is meer gezondheid; punt. Dat zijn twee verschillende dingen.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie van de heer Posthuma op dit punt.

De heer **Posthuma** (PvdA): De heer 't Lam refereerde er net aan dat het eigenlijk meer een beweegvisie is. Dat heeft te maken met de andere onderwerpen die in de Sportvisie staan en die heel veel over bewegen gaan. Het is dus heel grappig dat punten die de wethouder zelf aandraagt, er wel in kunnen, maar dat hij zegt dat het specifieke punt van valpreventie geen onderdeel is van sporten. Het kan volgens mij niet van beide één zijn. Ik krijg dus graag een reactie van de wethouder: zou dit relevante punt, dat ook in de SPUK/GALA-gelden wordt meegegeven, niet gewoon een integraal onderdeel van dit plan moeten zijn? Het staat per slot van rekening ook in de bijlage ervan. Het is dus een beetje gek dat hij daar een uitzondering van wil maken.

Wethouder **Schokker**: Er is geen sprake van het maken van een uitzondering. Dit is opgenomen voor het plan voor de Brede SPUK. We hebben het hier over de Visie op sport en bewegen. Dat zijn dus twee verschillende dingen. We hebben wel een verenigingsondersteuner. Die gaat sportverenigingen die daarvoor openstaan gewoon helpen. Het gaat dus gewoon gebeuren. Deze visie is alleen niet de plek waar je dat daadwerkelijk moet benoemen.

Het volgende amendement van de heer Posthuma, samen met mevrouw Mieremet, gaat over de inclusiviteit. Dit lijkt het college een keurige definitie. Dat amendement zouden we dus aan het oordeel van de raad willen laten.

Het amendement van de VVD bespreekt een aantal punten. Ik denk dat het recht doet aan wat in de commissie is aangegeven. Je wilt op een gegeven moment een getal nemen, maar ik denk dat er terecht wordt aangegeven: waar is dat nu precies op gebaseerd? Dit onderschrijft dus het belang van een nulmeting. Bij doelstelling 1 en doelstelling 2 kunnen we eigenlijk al nader aangeven wat voor indicatoren er zijn; er zijn dus heel geschikte indicatoren voor. Dat geldt vooral ten aanzien van punt 2. Wat punt 1 over sport- en bewegingsaanbieders betreft: daar vallen

eigenlijk ook verenigingen en dergelijke onder. U noemt dat alleen niet expliciet. Daardoor kunnen we het gehele amendement aan het oordeel van de raad laten.

Dan de motie van wederom de heer Posthuma, met de heer 't Lam. Eigenlijk heb ik goed nieuws, zoals ik al in de commissiebehandeling heb gezegd. U heeft de cijfers van het CBS echt keurig op een rij gezet. Voorschoten deed het echt een stuk minder, maar juist door die SPUK/GALA-gelden komen we echt al op € 346 uit; dat heb ik berekend naar aanleiding van het amendement. We zitten er dus eigenlijk al boven. Dat is dus positief. Daardoor is de motie op dit moment niet nodig om hier verder actie op te ondernemen. Bovendien hebben we het nu niet over de Kadernota. Ik wil deze motie daarom namens het college ontraden.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik heb altijd geleerd dat één zwaluw geen zomer maakt. Ik vind het fijn om te horen dat we op één tijdstip op een hoger bedrag zitten, maar het gaat om de structurele situatie en om een langere periode. Dat staat ook heel duidelijk in het amendement; dat was een goede toevoeging van de heer 't Lam. Daar willen we wat zekerheid over hebben. Daar roept de motie eigenlijk toe op. Graag een reactie van de wethouder.

Wethouder **Schokker**: Die Brede SPUK-gelden zijn natuurlijk voor de komende jaren. In die zin is dit dus ook voor een langere tijd op een hoger niveau. Ik wil dat best elk jaar voor u berekenen. Dan kunnen we dat dus in de gaten houden, maar dit is voor een langere periode.

De heer **Posthuma** (PvdA): De € 346 per inwoner waar de heer Schokker het over heeft, bestaat niet alleen uit SPUK-gelden, maar ook uit andere gelden. Als de gemeente binnen een bepaalde periode besluit om het budget behoorlijk naar beneden te brengen, bijvoorbeeld met subsidies, gaat het naar beneden. Wij willen een soort commitment van het college. Dat is de reden waarom de Partij van de Arbeid en GroenLinks dit hebben ingebracht, want wij willen die structurele investering gewoon graag. De gelden van het Rijk zijn er, maar die kraan kan weer dichtgedraaid worden. Ik wil dus een soort commitment van het college dat het die investeringen de komende periode op een structurele basis gaat doen.

Wethouder **Schokker**: Dit raakt het budgetrecht van de raad. U heeft het commitment van het college om dit naar voren te brengen. Ik ben zelf met een investering gekomen voor de atletiekbaan. Ik heb al aangegeven dat ik dit wil monitoren. Dan kunnen we vervolgens gaan kijken of er eventueel actie nodig is, maar de komende jaren ziet het er met die SPUK/GALA gewoon best goed uit. Dat is wat ik hierover te zeggen heb.

De **voorzitter**: Ik zie dat alle vragen uit de eerste termijn zijn beantwoord. Mevrouw De Bruin had verzocht om een korte schorsing. Heeft u daar na het antwoord van de wethouder nog steeds behoefte aan? Dat is het geval.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Mevrouw De Bruin, kunt u de uitkomst van de schorsing met ons delen?

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Ja, dat kan zeker, voorzitter. Ik heb in overleg met een aantal collega's met hulp van de griffie een amendement gemaakt dat, als het goed is, als we speak rond wordt gestuurd en waarin wordt voorgesteld om de tekst die met een erratum aan de Sportvisie wordt toegevoegd, te wijzigen in het concrete besluit dat op 9 november is genomen. Het amendement, dat mede wordt ingediend door Voorschoten Lokaal en D66, luidt:

"Amendement 280.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel 7 Visie op Sport en Beweging, gehoord de beraadslaging,

Besluit:

De volgende passage op blz. 6 in de visie:

Voor het onderwerp 'Vervangen atletiekvoorziening op sportpark Adegeest' is een gewijzigd besluit genomen door de gemeenteraad bij de vaststelling van de Begroting 2024-2027 gemeente

Voorschoten. Het onderwerp vervangen atletiekvoorziening wordt meegenomen bij het opstellen van de nota sportaccommodaties in 2024. Naar verwachting is deze nota medio 2024 gereed.

Als volgt te wijzigen:

Voor het onderwerp 'Vervangen atletiekvoorziening op sportpark Adegeest' is een gewijzigd besluit genomen door de gemeenteraad bij de vaststelling van de Begroting 2024-2027 gemeente Voorschoten. De raad heeft besloten een bestemmingsreserve Sportaccommodaties in te stellen en deze reserve in 2024 te voeden met een storting van € 774.000 uit de concernreserve ter reservering van de uitvoeringsagenda die volgt uit het in 2024 vast te stellen Beleidsplan sportaccommodaties."

De **voorzitter**: Ik hoor van de griffier dat het amendement over een minuut in de mailbox zit.

De **voorzitter**: Zullen we dan nog twee minuten wachten? Dan heeft u het amendement in de mailbox en dan kunt u het lezen. Dan beginnen we daarna aan de tweede termijn, waarin u het nieuwe amendement dan gelijk mee kunt nemen en daar ook uw oordeel over kunt geven.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: We gaan beginnen aan de tweede termijn van de raad voor vragen en eventuele reacties op de amendementen en de motie.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Omdat sport en bewegen zo belangrijk zijn, vinden wij het belangrijk dat de gemeente hiervoor initiatieven neemt. De inhoud van dit beweegplan, met de diverse opgaven, is daarom voor GroenLinks een vooruitgang, al moet ik constateren dat enkele opvallende zaken ontbreken. Dat geldt vooral voor de aandacht voor fietsers. Die had best toegevoegd kunnen worden. Over alle amendementen zijn we positief; dat zijn er intussen vier.

Tot slot: ik blijf het al dan niet vaststellen van deze Sportvisie raadselachtig vinden, omdat ze weinig van een sportvisie heeft. Eigenlijk kan ik dat niet uitleggen aan de inwoners, maar het zij zo.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Wij reageren op de amendementen en de motie. Over amendement 272 heeft de wethouder gezegd dat valpreventie belangrijk is, maar dat die in feite in de SPUK/GALA zit en onder die titel wordt bekostigd. We volgen daarin de wethouder. Wij stemmen dus niet voor dat amendement.

Amendement 273 over de nadere precisering van de definitie van "inclusief sportbeleid" steunen we. Dat is een prima toevoeging.

Amendement 274 van de VVD over de verbreding van de Visie op sport en bewegen vinden we niet helemaal in het belang van de verenigingen. Dat amendement steunen we dus niet.

Over de motie van de PvdA heeft de indiener met name gezegd dat het woord "structureel" belangrijk is. Structureel is vier jaar. De middelen die in de bijlage staan, gelden voor vier jaar. We krijgen bovendien nog een sportaccommodatiebeleid. Ook daar zullen we flink veel middelen voor uittrekken. We vinden de motie dus enigszins prematuur. Bovendien gaan we daar eerst doelen vaststellen en volgen de middelen daaruit. We snappen de motie wel, maar we vinden haar prematuur.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording in de eerste termijn. Ik loop een aantal punten langs, in ieder geval over de amendementen. Amendement 272 van de PvdA vinden wij sympathiek. Valpreventie is een belangrijk onderwerp. In welk beleid hoort dat thuis? Eerlijk gezegd is dit daar volgens mij een prima beleid voor, aangezien dit ook over bewegen gaat. En aangezien we op dit moment nog niet een nieuw plan hebben voor het sociaal domein, kan ik me heel goed voorstellen dat het hierin thuishoort.

Amendement 273 over inclusief sportbeleid vinden we enerzijds sympathiek, omdat dat het belang van een inclusief sportklimaat, dat wij zeer ondersteunen, onderschrijft. De wijze waarop het wordt uitgelegd, geeft er echter toch weer een bepaalde richting aan, terwijl we graag aan verenigingen

en partijen de ruimte willen laten om op hun manier invulling te geven aan inclusiviteit, die ook op een andere manier kan worden ingevuld. Dat amendement zullen we daarom niet steunen.

Amendement 274 is ons eigen amendement. Ten aanzien van motie 311 onderschrijven wij de behoefte om te kijken hoe we structureel op een goede manier geld uitgeven voor sport - er staat hier "cultuur en recreatie", maar het gaat ook om sport en bewegen - maar de vraag is of het bereiken van het landelijke gemiddelde het doel moet zijn. Want wellicht vinden wij als raad uiteindelijk dat we meer zouden moeten doen. Als we gaan onderzoeken wat het landelijk gemiddelde zou moeten zijn, geeft dat al een doel op zich. Daarom zullen we deze motie niet steunen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik wil reageren op de opmerking van mevrouw De Bruin dat we er als Voorschoten inderdaad voor zouden kunnen kiezen om meer dan het landelijke gemiddelde te investeren. Dat zou heel mooi zijn. De ervaring van de afgelopen twintig jaar leert echter dat dat niet gebeurd is. Ervaringen uit het verleden bepalen toch wel een beetje de toekomst. U kunt dus wellicht begrijpen dat het misschien toch handig is om daar wat meer vastigheid en wat meer structureel commitment voor te hebben. Kunt u daar alstublieft op reageren?

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Zeker. Ik kan me het belang van structureel meer hieraan uitgeven voorstellen, want het belang van sport onderschrijf ik zeker. Maar de motie vraagt om ervoor te zorgen dat het structureel op het landelijk gemiddelde uitkomt. Die doelredenering vind ik iets te strak geformuleerd.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. De wethouder gehoord hebbend zullen wij amendement 272 over de valpreventie niet steunen. Ook wij denken dat die niet bij de Sportvisie hoort. Over de inclusiviteit hebben we het gehad. Amendement 280 hebben we mede ingediend. Het betoog van de heer Van Oostrum over motie 311 vinden wij zeer inhoudelijk en accuraat. Ook wij beschouwen die motie dus een beetje als overbodig en zullen haar niet steunen.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording en de reactie op de amendementen. Dank aan de VVD, die het erratum op het laatste moment toch maar even goed bekeek en ons daar scherp op hield.

Wij ondersteunen amendement 272; daar stemmen wij dus voor. Dat geldt natuurlijk ook voor amendement 273. Amendement 274 is amendement 280 geworden; daar staan wij onder.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Amendement 274 is nog steeds een ingediend amendement, want dat ziet op het wijzigen van de doelen. Amendement 280 is een aanvullend amendement over een wijziging van het erratum.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Kijk, het is zo fijn dat mevrouw De Bruin zo alert is. Dank u wel.

De **voorzitter**: Er zijn vier amendementen ingediend, zoals ik al aangaf.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Oké, dan ga ik naar motie 311. Wij vinden het belangrijk dat er geld uitgegeven wordt aan sport, maar we vinden niet dat het gemiddelde een doel op zich moet zijn. Tot nu toe zijn we er niet van overtuigd dat dat een noodzaak is. Daarom gaan we tot nu toe mee met de reactie van de wethouder.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik ben het met mevrouw Mieremet eens dat het natuurlijk geen doel op zich is, maar gelet op de historie in Voorschoten moet je deze scherpe doelen misschien stellen om ergens te kunnen komen. Dat was de reden voor het indienen van deze motie. Zou D66, met in het achterhoofd dat verleden van de afgelopen 20 à 30 jaar, waarin significant te weinig is geïnvesteerd in de sportaccommodaties, kunnen overwegen dat we nu voor de toekomst even moeten zeggen: wij moeten dat vertrouwen van de inwoners en van de sportverenigingen terug winnen; investeer daar alstublieft in.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Ja, daar ben ik het helemaal mee eens, maar dat kunnen we ook zonder deze motie. Wij zijn er gewoon bij als we bepalen hoeveel geld we waaraan uitgeven.

De heer **Posthuma** (PvdA): Daar zitten nou net de crux en het detail, want in de Sportvisie wordt daar niet aan gerefereerd. Dat is nou precies de reden waarom we deze motie hebben opgesteld, juist voor die specificatie. De duivel zit in de details. We gaan in deze vergadering nog vaker de duivel in de details terugzien. Dat maakt dit zo ongelofelijk belangrijk; dat maakt het zo belangrijk dat we dat structurele commitment afgeven en daarom is die motie zo ongelofelijk belangrijk.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Bedankt voor het vurige betoog, maar wij denken echt dat we daar op een ander moment op terug kunnen komen en dat we dan het benodigde geld kunnen vrijmaken, bijvoorbeeld voor sportaccommodaties als we het hebben over het sportaccommodatiebeleid, en dat we daar dan keuzes kunnen maken.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik zal het beperkt houden, want ik heb hier al genoeg dingen over gezegd. Ik wil mevrouw De Bruin danken voor haar opmerking over het erratum. Ik snap waarom de VVD amendement 274 heeft ingediend. Dat willen wij graag steunen. Amendement 280 heb ik helaas nog niet kunnen lezen. Ik laat dus later horen wat ik daarvan ga vinden.

De **voorzitter**: Ik vraag de wethouder om kort in te gaan op het nieuwe amendement. Er zijn geen vragen gesteld. Het gaat dus alleen om de reactie vanuit het college op amendement 280.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Het is een beetje een novum om nog het oordeel van het college te geven over een amendement op een erratum, maar ik doe het graag. Het is oordeel raad.

De **voorzitter**: Ik constateer dat alle vragen zijn beantwoord en ik sluit de beraadslaging.

In stemming komt amendement 272 van de PvdA.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 12 tegen 7 stemmen, waarbij de fracties van het CDA en Voorschoten Lokaal ertegen hebben gestemd.

In stemming komt amendement 273 van de PvdA en D66.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 15 tegen 4 stemmen, waarbij de fractie van de VVD ertegen heeft gestemd.

In stemming komt amendement 274 van de VVD en Voorschoten Lokaal.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 15 tegen 4 stemmen, waarbij de fractie van het CDA ertegen heeft gestemd.

In stemming komt amendement 280 van de VVD, Voorschoten Lokaal en D66.

De **voorzitter**: Met uw goedvinden stemmen we met handopsteken over dit amendement.

Het amendement wordt met handopsteken aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. De inhoud van dit beweegplan is acceptabel voor GroenLinks. Als Sportvisie eigenlijk niet, maar vanwege die inhoud zullen wij toch voor dit raadsvoorstel stemmen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik kan de woorden van de heer 't Lam alleen maar bijvallen. Door het ontbreken van een sportaccommodatiebeleid is dit geen echte Sportvisie. Ik ben blij met de aanpassingen die in de Sportvisie zijn aangebracht, maar doordat de sportaccommodaties daar geen onderdeel van zijn, moet ik hier helaas tegen stemmen.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 18 stemmen tegen 1 stem, waarbij de fractie van de PvdA ertegen heeft gestemd.

In stemming komt motie 311 van de PvdA.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 5 tegen 14 stemmen, waarbij de fracties van GroenLinks en de PvdA ervoor hebben gestemd.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb een punt van orde. We hebben aan het eind van de vergadering agendapunt 12, het bestemmingsplan Palestrinalaan. De enige reden waarom dat geen hamerstuk was, was dat de heer Maassen, die vanavond afwezig is, er niet mee akkoord gaat. Er is een belanghebbende in de zaal aanwezig. Ik stel daarom voor om dit agendapunt naar voren te halen, zodat we dat op dit moment kunnen aftikken.

De **voorzitter**: Ik zie iedereen knikken. Ik constateer dat de raad ermee instemt om agendapunt 12 nu te behandelen. Dat is een eenmalige wijziging van de vastgestelde agenda.

12. Vaststellen bestemmingsplan Palestrinalaan 2 (raadsregistratienummer Z/22/65405/366808)

De **voorzitter**: Aan de Palestrinalaan 2 is momenteel een garagebedrijf gevestigd. De eigenaren zijn voornemens deze garage te slopen. De wens is om hiervoor in de plaats drie vrijstaande woningen te realiseren. Om dit mogelijk te maken wordt de raad gevraagd een nieuw bestemmingsplan vast te stellen.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Voor ons was dit al een hamerstuk. We vinden het een heel mooi plan en we wensen de initiatiefnemers veel succes.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Ook wij hadden in de commissie aangegeven dat dit een hamerstuk zou zijn. Het is een mooi plan, waarbij ook de burgerparticipatie heel goed is ingevuld door de initiatiefnemers. Complimenten daarvoor. Wat ons betreft is dit een hamerstuk.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden van mijn coalitiepartners. De VVD stemt voor.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Ook wij sluiten ons aan bij de voorgaande sprekers. Wij wensen de initiatiefnemers heel veel succes.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Wij sluiten ons ook daarbij aan. Veel succes met de realisatie.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen vragen zijn gesteld aan het college. We kunnen de termijn van het college dus overslaan. Wat mij betreft kunnen we de beraadslaging nu sluiten en kunnen we overgaan tot de stemming. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

De **voorzitter**: Degene die hiervoor kwam, kan nu dus huiswaarts. Hij mag uiteraard ook blijven.

8. Onderwijshuisvestingsplan Herijking IHP (raadsregistratienummer Z/23/077072/367580)

De **voorzitter**: Het IHP beschrijft wat nodig is om de scholen in Voorschoten goed te blijven huisvesten. Het plan is herijkt met de laatste leerlingenprognoses, verwachte bouwkosten en de geactualiseerde planning van de beoogde huisvesting. Daarnaast omvat het plan een onderwijsvisie op de vorming van een integraal kindcentrum.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Voorschoten is een forensendorp met veel gezinnen. Onderwijs is daarom in Voorschoten een zeer belangrijk onderwerp. Het regelmatig tegen het licht houden - de herijking waar het nu om gaat - van het Onderwijshuisvestingsplan is daarom een noodzaak om tijdig bij te sturen volgens de laatste ontwikkelingen op het gebied van huisvesting, maar wel afgezet tegen de beschikbare financiën. De volgende herijking zal

plaatsvinden in 2028. Vanzelfsprekend hopen wij dat het welbekende treintje van onze wethouder Van der Elst in gang gezet kan worden als het Cultureel Centrum vrijgespeeld wordt per 1 januari 2026. Dat zal de gemeenschap een hoop geld besparen. Voor ons liggen echter beslispunten die een aantal belangrijke zaken behelzen, namelijk het vlottrekken van de voorbereidingen van de bouw van de Fortgensschool, het aanpakken van achterstallig onderhoud van meerdere schoolgebouwen en een onderzoeksbudget om tot verduurzaming te komen, wat uiteindelijk weer zal leiden tot kostenbesparingen op lange termijn. Daar kunnen we dus zeker niet mee wachten tot 2028. Wij zullen dit voorstel dus zeker steunen.

Omdat tijd cruciaal is voor oude, afgeschreven schoolgebouwen en deze in sommige gevallen ook niet duurzaam zijn, is het belangrijk om elke vertraging te voorkomen. Daarom zullen wij motie 312 steunen om op voorhand een asbestonderzoek te doen om mogelijke vertraging met betrekking tot asbest in het Cultureel Centrum te achterhalen en te voorkomen dat dit later vertraging zal opleveren.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Het voorliggende Integraal Huisvestingsplan is een herijking, zelfs een uitgebreide herijking, van het voorgaande Integraal Huisvestingsplan. Het is belangrijk om zo'n adequaat plan te hebben en vooral om nu vooruit te gaan om de plannen en de voortgang te realiseren. We hebben de afgelopen jaren meermaals gesproken over de start van de bouw van de Fortgensschool. Voor de school zelf, maar vooral voor de kinderen die daarop zitten, is het nodig om echt aan de slag te gaan. Wij onderschrijven dus de plannen die in het Integraal Huisvestingsplan staan, maar we vinden het vooral belangrijk dat er echt van start wordt gegaan.

In het Huisvestingsplan is een uitgebreide planning opgenomen die eerder "het treintje" is genoemd. Veel aannames zijn gebaseerd op de stappen die daarvóór worden gezet. Die planning, met als eerste stap, zoals zojuist genoemd, de nieuwbouw van de Fortgensschool, hangt af van de sloop van het Cultureel Centrum, nu in het IHP voorzien op uiterlijk 1 januari 2026. Om ook daar de voortgang in te houden, hebben wij motie 312 voorbereid om echt aan de slag te gaan met de plannen en de sloop van het Cultureel Centrum. Het Cultureel Centrum is een wat ouder pand. Wij verwachten dat er asbest in zit. Daarom willen wij het college oproepen om alvast te starten met een inventariserend asbestonderzoek, zodat dit bij de daadwerkelijke sloop niet tot verdere vertraging leidt. De motie, die mede wordt ingediend door Voorschoten Lokaal en het CDA, luidt:

"Motie 312.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. de planning in het IHP gebaseerd is op oplevering van de grond waar nu het Cultureel Centrum staat op 1 januari 2026;*
- b. dit gebouw gerealiseerd is in een periode waarin naar verwachting asbest gebruikt is in de bouw;*

overwegende dat:

- a. om de beoogde voortgang te realiseren die in het IHP is opgenomen, het college voortvarend met de sloop van het Cultureel Centrum zou moeten starten;*
- b. het van groot belang is om de nieuwbouw van de Fortgensschool en de daarop volgende scholen uit het IHP te realiseren;*

verzoekt het college in 2024 - uiterlijk 2025 - te starten met het uitvoeren van een inventariserend asbestonderzoek, zodat de resultaten hiervan kunnen worden meegenomen in de voorbereidingen van de sloop van het Cultureel Centrum,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Het IHP gaat over instandhouding van onderwijshuisvesting in Voorschoten. Dat is een belangrijk onderwerp. Relevant hierbij is de bevolkingsprognose: hoe ontwikkelt de omvang van de populatie zich? Relevant is ook de

bouwkundige kwaliteit van onze scholen. Hoe staat het daarmee en wanneer gaan we over tot vervanging van die scholen? Op basis van dit IHP en overigens ook op basis van het vorige IHP vervangen we drie scholen in Voorschoten: de Fortgens, de Nuts en de Emmausschool. We verhogen de kredieten voor de nieuwbouw van deze scholen op basis van de HEVO-normen en we verwerken dat t.z.t. in de begroting voor 2025. Natuurlijk steunt het CDA dat, want de bouwkosten stijgen sterk.

Het IHP bevat ook een aantal scenario's voor de wijze waarop we ons verhouden tot de financiering en dekking van de IKC. Er liggen vier uitgangspunten. Op projectbasis maken we een keuze over de gemeentelijke rol en de financiering van het IKC. Voor nu is dat voor onze fractie duidelijk genoeg en voldoende.

Ten aanzien van het bewegingsonderwijs merken wij het volgende op. Instandhouding van lokalen voor bewegingsonderwijs valt ook onder de Wet op het primair onderwijs en onder de verordening die we in deze raad hebben vastgesteld. Wat voor de scholen geldt, geldt ook voor de capaciteit en de instandhouding van het bewegingsonderwijs: ook daar hebben we een zorgplicht voor. Deze plicht is ons inziens nog onvoldoende onderbouwd in het IHP, want hoe zit het met de kwaliteit van de sporthal? Daarin gymmen vijf scholen. De instandhouding van deze voorziening, van deze capaciteit voor bewegingsonderwijs op die locatie, is geen keuze maar een wettelijke taak. Daarvoor hebben we een zorgplicht en daar ontvangen we ook middelen voor in de algemene uitkering. Die voorziening komt uit 1970 en is al tien jaar ouder dan de Emmausschool, die we in 2029 vervangen. Desondanks kunnen we uit het IHP niet afleiden hoe de voorziening in stand wordt gehouden en hoe we de kwaliteit borgen. Nogmaals, dit is gewoon wettelijk verplicht. Bovendien hebben we het onderhoud ervan in 2020 gestaakt. We willen de wethouder dus vragen waarom deze belangrijke voorziening ontbreekt in het IHP en hoe wij als raad de vinger aan de pols houden ten aanzien van de kwaliteit en de vervanging van deze voorziening. Kunt u ons daar iets over vertellen?

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Met het aannemen van dit herijkt IHP nemen we afscheid van het huidige IHP en ook van de belofte van het college om in deze collegeperiode de Fortgensschool te bouwen. Die belofte heeft de wethouder vanaf de start van dit nieuwe bestuur van Voorschoten tegengewerkt. Het college is nooit van plan geweest om het bestaande IHP uit te voeren. Hiermee breekt de coalitie weer een afspraak. Eerder heeft men het plan voor een bibliotheek met een culturele functie, de MFA of de bibliotheek-plus, al afgeschoten. Bovendien moeten we niet vergeten dat ook de afspraak om het nieuwe subsidiebeleid uit te voeren, niet is nagekomen. In dit geval is vooral het schrappen van de bibliotheek-plus wrang, omdat daaraan ook de bouw van de Fortgensschool is gekoppeld. Daardoor is de belofte over de tijdige bouw van de Fortgensschool gebroken. Deze koppeling van de bouw van de Fortgensschool aan de locatie van het Cultureel Centrum en daarmee dus aan het treintje van het college had als locomotief de MFA bij de bibliotheek. Door het doelbewust stoppen van deze plannen door het college zijn de andere projecten ontspoord. Deze koppeling van projecten was en is bijzonder onverstandig. D66, de SP en GroenLinks hebben hier in het verleden al diverse malen voor gewaarschuwd. Het breken van de afspraak in het huidige IHP dat de Fortgensschool in deze collegeperiode gebouwd wordt, is derhalve de verantwoordelijkheid van het college en is daarmee ook gesteund door de fracties van de VVD, Voorschoten Lokaal en het CDA. In de evaluatie van het IHP in januari 2023 was het allemaal nog wat onduidelijk wat er zou gaan gebeuren met de bouw van de Fortgensschool. Pas in het herijkte IHP gaat het college een concreet voorstel opnemen voor de locatie van de Fortgensschool. Dat antwoordde de wethouder op vragen van GroenLinks in maart 2023. Nu ligt dat herijkte IHP er en wordt duidelijk dat de oplevering van de Fortgensschool gepland is in 2028. Gepland, want nog steeds is er een koppeling aan het vrijkomen van de locatie van het Cultureel Centrum. Wie de geschiedenis van Voorschoten een klein beetje kent, weet dat dit kwetsbaar is.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. Het belang van onderwijs en een goede en duurzame onderwijshuisvesting staat natuurlijk ook voor ons buiten kijf. Voor de voortgang van onderwijshuisvesting hebben wij als D66 samen met een aantal andere partijen al meerdere keren aandacht gevraagd. We hebben daar natuurlijk al over gesproken. Nu zitten we in een situatie met achterstallig onderhoud bij de Fortgensschool, waar geld naartoe moet. Dat gaan we uiteraard doen, want dat gaat nu ten koste van het leerplezier van de leerlingen en het werkplezier van de docenten, die we natuurlijk graag willen behouden.

Wat het bewegingsonderwijs betreft sluiten wij ons aan bij de reactie van het CDA. Ook wij hechten er veel belang aan dat daar goed over wordt nagedacht, zeker in de ontwikkelingen met de bouw van Starrenburg III. Bij Starrenburg III vragen wij ons wel af of die ontwikkeling echt voldoende is meegenomen in het huidige of het voorliggende IHP, niet alleen met de vraag of het dan bijvoorbeeld nog past bij de VOS Ter Lips of De Regenboog, maar ook met de afstand tot het bewegingsonderwijs. Het is immers een wijk in aanbouw die een stuk uit het centrum ligt.

Ten aanzien van motie 312 willen wij aangeven dat het, gezien de leeftijd van het Cultureel Centrum, wat ons betreft vrij voor de hand ligt dat we daar waarschijnlijk een hoog risico lopen op het vinden van asbest. Het is fijn als deze motie het al eerder genoemde treintje echt in beweging gaat brengen. Vanuit dat oogpunt zullen wij de motie steunen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Bij dit IHP is doorschuiven eigenlijk al wat de klok slaat; dat zou eigenlijk de ondertitel van dit stuk moeten zijn. Wat ons betreft zijn veel beloften die ook tijdens de verkiezingen door hier aanwezige partijen zijn gedaan, niet gestand gedaan. Dat is gewoon heel erg jammer. Wat ons betreft is dat wat hier gebeurt, onvoldoende en geeft dat de verschillende scholen ook volstrekt te weinig duidelijkheid.

Ik wil nog een aantal inhoudelijke zaken bespreken. Een van de zaken die ik nog graag aan de wethouder wil voorleggen, is het IKC, het Integraal Kindcentrum. Er wordt aangegeven dat daar verschillende commerciële partijen bij betrokken zijn. Wij zijn als Partij van de Arbeid heel benieuwd waar wij straks allemaal geld in gaan stoppen. In grote private partijen die voor een dubbeltje op de eerste rij willen zitten op kosten van de belastingbetaler van Voorschoten? Ik wil graag een reactie van de wethouder op de vraag hoe hij hiermee denkt om te gaan.

Het derde punt dat ik wil maken, betreft de dalende demografie die in dit stuk goed beschreven wordt. De heer Van Duivendijk van Voorschoten Lokaal refereerde er al aan: we zijn een forensendorp met veel gezinnen. Maar laat het aantal kinderen van die gezinnen nou juist een beetje afnemen, zoals blijkt uit de cijfers voor de komende tien jaar. Op dit moment hebben we 2.300 leerlingen in Voorschoten; rond 2032 hebben we 2.150 leerlingen in Voorschoten. Het is interessant om erover na te denken wat dit betekent voor de levendigheid van het dorp en de verbinding. Ik ben benieuwd hoe de wethouder aankijkt tegen deze trend, die we met z'n allen zien.

Het laatste punt dat ik graag wil maken, betreft de locaties van de scholen. Het is heel belangrijk dat het treintje gaat plaatsvinden, maar ik zie ook in het stuk terug dat er nog niet echt een keuze wordt gemaakt voor de daadwerkelijke richting en dat die richting niet daadwerkelijk wordt vastgesteld. Ik wil van de wethouder de toezegging horen dat er nog geen definitieve keuze is gemaakt over de plek waar de nieuwe scholen moeten komen en dat hij die keuzes nog voorlegt aan ons als raad omdat wij daar nog over moeten beslissen.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Dank, meneer Van Duivendijk, voor uw positieve woorden. Wat de motie van de VVD betreft: als wij gaan slopen - dat is het vaste plan, uiterlijk begin 2026 - zijn we wettelijk verplicht om zowel een visueel onderzoek te doen naar mogelijke asbest als een destructief onderzoek. Dat betekent dat je voor een deel muren openbreekt, gaten in de plafonds boort enzovoort. Het is niet handig om dat destructieve onderzoek ruim van tevoren te doen, want er zitten nog huurders in. Wettelijk is verplicht - de aannemer die dit zal gaan doen, houdt daar dus rekening mee - dat dit helemaal aan het begin van de fase van de sloop komt. Dat betekent dat de motie helemaal in lijn is met dat wat we al voornemens zijn. U kunt de motie dus aannemen, maar anderzijds is het al een wettelijke verplichting. Dat is hoe het ligt.

Wat betreft mogelijke twijfel over de vraag of het Cultureel Centrum op 1 januari 2026 vrij zal zijn, wil ik in ieder geval verwijzen - dat is gericht tot u allen - naar het collegeoverleg dat we hebben gevoerd op 14 november. U kunt het verslag daarvan terugvinden op de website van de gemeente. We hebben daarin vastgesteld dat huren opgezegd zullen worden. Dat alles staat in het kader van het vrijspelen van 1 januari 2026. Verder wordt vanuit het college alles op alles gezet om dit werkelijk te effectueren.

In de richting van het CDA: ja, we willen het bewegingsonderwijs echt splitsen. De hier van toepassing zijnde verordening borgt dat wij ons zullen houden aan de wettelijke verplichting aangaande het faciliteren van het bewegingsonderwijs. In het IHP ziet u een

langeretermijnplanning van het aantal uren bewegingsonderwijs dat wij moeten kunnen opleveren en faciliteren. U ziet ook een analyse van de afstanden tussen de schoollocaties en de beschikbare sportfaciliteiten. Dat is onderwijs. Daarnaast wordt er natuurlijk gewerkt - dat is een andere portefeuille, namelijk die van collega Schokker - aan een sportaccommodatiebeleid, waarin voor de langere termijn bekeken zal worden welke faciliteiten we daaronder moeten houden of dat daar anderszins iets mee gaat gebeuren. We willen dat niet trekken naar onderwijs alleen.

In de richting van de fractie van GroenLinks: er is iets wat een beetje terug blijft komen. We hebben in de vrijdagzending van 10 maart dit jaar een uitgebreid antwoord gegeven op vragen die de fractie van GroenLinks in februari heeft gesteld. Daarmee hebben we, zo goed als we dat kunnen, uitgelegd dat we denken dat op het moment dat dit college aantrad, de wedstrijd eigenlijk al gelopen was wat betreft de tijd waarin ook volgens het oude plan voor de bibliotheek-plus de culturele activiteiten enzovoorts daarnaartoe zouden gaan. Ook dan hadden we niet eerder een nieuwe Fortgensschool kunnen opleveren dan in januari 2028 of begin 2028. Helaas is de reactie op die beantwoording van schriftelijke vragen ondanks herhaalde oproepen nooit gekomen. Het was wat ons betreft dus al niet mogelijk om in 2026 of zo een nieuwe Fortgensschool op te leveren.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Met de keuze voor de locatie van het Cultureel Centrum verschuift de planning. Dat begrijp ik, maar de opdracht in het IHP is niet om de Fortgensschool te bouwen op de locatie van het Cultureel Centrum. De opdracht is om in deze collegeperiode een Fortgensschool te bouwen. Dat was de opdracht die de wethouder heeft gekregen. Daar heeft hij niet naar gehandeld. We weten allemaal dat er nu een lastige locatie is, maar dat was niet zijn opdracht.

De **voorzitter**: Wat is uw vraag, meneer 't Lam?

De heer **'t Lam** (GroenLinks): De vraag is: deelt de wethouder dat de opdracht aan hem en het college was om conform het IHP in deze collegeperiode de Fortgensschool te bouwen?

Wethouder **Van der Elst**: Dat stond en staat in het vigerende IHP; het nieuwe is nog niet aangenomen. Maar ik herhaal nog maar eens dat in de beantwoording van de schriftelijke vragen zoals die staat in de vrijdagzending van de genoemde datum in maart wordt uitgelegd dat we ook als het besluit was genomen om wél een nieuw Cultureel Centrum / bibliotheek-plus uit te voeren, al te laat waren geweest. Leest u met elkaar dus alstublieft nog even goed wat er in de beantwoording van die vragen staat, want anders herhalen we elkaar.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Nu maakt de wethouder weer de koppeling met het Cultureel Centrum. De bouw van de Fortgensschool hoeft niet gekoppeld te worden aan het Cultureel Centrum en aan die locatie. De opdracht was: bouw een nieuwe Fortgensschool. Dat is niet gebeurd en dat wordt nu voor het eerst 100% duidelijk in dit herijkte IHP. Ik verval in herhaling, maar de opdracht was: bouw een Fortgensschool. Dat had ook op een andere locatie gekund. Als de wethouder dat pad had gevolgd, had het wel gekund.

Wethouder **Van der Elst**: De opdracht was ook om efficiënt en effectief te besturen. Dat betekent dat we geen tijdelijke scholen willen bouwen en scholen niet willen opdragen om twee keer te verhuizen in plaats van één keer. Daarom hebben we gekeken hoe we dat in één keer met één verhuizing kunnen doen. In de begroting voor 2023 werd deze gedachtelijn natuurlijk al genoemd.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie op dit punt.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Er was geen opdracht aan het college of aan de wethouder om geen vervangende scholenbouw te faciliteren. Ik bedoel: dat kan de consequentie zijn van het bouwen van een nieuwe school. Ik begrijp best dat het handig is om alles met elkaar te koppelen, maar je ziet gelijk waar dat op neerkomt: dan kom je gelijk in problemen, omdat het ene project invloed heeft op het andere project.

Wethouder **Van der Elst**: Dan zijn we het met elkaar eens: als het ene project met het andere te maken heeft, heeft het effect op elkaar. Het is niet anders.

Dan de fractie van D66. Er is echt door experts gekeken naar de demografische ontwikkeling, inclusief wat er met Starrenburg III gebeurt. Aan de ene kant hebben we te maken met

vergrijzing. Jonge kinderen gaan naar het voortgezet onderwijs en vertrekken uiteindelijk uit Voorschoten. Aan de andere kant komen er nieuwe wijken bij. Zo goed als dat demografisch geanalyseerd kan worden, is dit de voorspelling. Daarnaast houden we natuurlijk de vinger aan de pols. Elke vier jaar wordt de demografische ontwikkeling herijkt. We hebben in het IHP al uitgesproken dat we op één punt enige twijfel hebben of die cijfers kloppen. Daar wordt dus nog nader onderzoek naar gedaan.

In antwoord op de inbreng van de PvdA: het IKC gaan we verder uitwerken nadat het IHP is vastgesteld, want anders doe je wellicht dubbel werk. De financiële opties staan in het IHP. Er is lang geleden een motie aangenomen om te kijken naar verschillende opties en om die aan de raad voor te leggen: een nieuwe Fortgensschool met een IKC of een nieuwe Fortgensschool zonder IKC inclusief de interessante koppeling tussen privaat en publiek geld. Dat komt nog naar u toe. De motie is vanavond dus niet afgedaan.

Wat de demografische ontwikkelingen betreft verwijs ik graag naar wat ik mevrouw Wijnen heb geantwoord. Wat de plek waar de nieuwe scholen komen betreft: in dit IHP is de locatie omvat voor de nieuwe Fortgensschool, het huidige Cultureel Centrum aan de Marijkelaan 2/4. Er is niet besloten over de locatie van een wellicht gecombineerde Nuts en Emmaus; er zijn twee opties genoemd.

De heer **Posthuma** (PvdA): Als ik het goed begrijp, is er nog niet besloten over die gemeenschappelijke locatie en wordt die nog nader aan ons voorgelegd.

Wethouder **Van der Elst**: De gezamenlijkheid wordt omarmd door allen. Over de locatie is niet besloten.

De **voorzitter**: Ik zie dat alle vragen uit de eerste termijn van de raad zijn beantwoord.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Nog even over de capaciteit voor bewegingsonderwijs: ik hoorde u zeggen dat in het IHP staat hoeveel klokuren er nu nodig zijn en hoeveel er in de toekomst nodig zijn. Dat klopt; dat staat er prima in, maar wat er niet in staat, zijn de bouwkundige kwaliteit en hoe wij voorkomen dat wij kapitaal vernietigen. Die zaal is 54 jaar oud. Dat is ouder dan de Emmausschool, die we vervangen in 2029. Kunt u mij toezeggen dat u het vervangen van de capaciteit voor bewegingsonderwijs in die sporthal meeneemt in het accommodatiebeleid en dat u dat daar omschrijft als een wettelijke taak, zoals dat ook voor de scholen geldt, en kunt u ook aangeven wat de kwaliteit van die voorziening is? Dat staat immers ook nu in het IHP. Dat weten wij niet als raad en wij maken ons zorgen over kapitaalvernietiging en desinvestering.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Ook ik ben erg benieuwd naar de reactie op de vraag van het CDA over het bewegingsonderwijs. De prognoses die in het IHP staan, zijn dalende, maar mijn collega mevrouw Nell gaf in de commissie al aan dat er toch wel wat twijfels zijn over die aantallen: kloppen die wel, gelet op de komst van nieuwe inwoners in Voorschoten? Een ander belangrijk punt dat ontbreekt in het herijkte IHP, is de internationale taalklas; die komen we gewoon niet tegen. Ik heb de stellige indruk dat dat een onderdeel is van het onderwijs. Ten slotte: de afspraken die in het huidige IHP staan, worden nu terzijde geschoven. Dat is voor ons niet acceptabel.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. Ook wij wachten graag de antwoorden van de wethouder op de vragen van het CDA af.

De **voorzitter**: Er is door het CDA nog één vraag gesteld.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Ik ga ook antwoord geven op de vragen van de heer 't Lam van GroenLinks, als u mij dat toestaat. Wat de vraag van het CDA betreft: uw opmerking over die capaciteit klopt; die staat erin en is dus geborgd. Wat we verder moeten doen met bewegingsonderwijs, is geborgd door de verordening en daar houden we ons aan. Wat de kwaliteit van het onderwijs dat gegeven wordt betreft: die is niet geanalyseerd en we zien dat ook niet als

een taak die geschraagd moet worden door een onderwijsfaciliterende planning en wat daarbij hoort.

De heer **Van Oostrum** (CDA): U schraagt de kwaliteit van de vervanging van de schoolgebouwen in het IHP wél. Dat doet u voor de sporthal niet, terwijl die onder dezelfde wet valt. Vindt u dat niet inconsequent?

Wethouder **Van der Elst**: Er is inderdaad sprake van een overlap. Het hangt af van het perspectief dat je kiest of je daar wel of niet inconsequentie in ziet. Het gaat trouwens net zo hard over buitenonderwijs. Maar goed, de faciliteiten zijn er en ons is niet bekend dat we ergens niet aan zouden voldoen. Dat is waar we het in het kader van het IHP bij laten. Dat is nu gewoon het antwoord.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Volgens mij is het dus juist zaak dat je dit in het IHP wél onderschrijft en borgt en aangeeft hoe je het in stand houdt. Dat missen wij, maar als u ons toezegt dat u dit meeneemt in het accommodatiebeleid, zijn we u erkentelijk.

Wethouder **Van der Elst**: Dat betreft een andere portefeuille, maar ik weet zeker dat de betreffende portefeuillehouder zal doen wat nodig is. Daar kunnen we dus zonder meer van uitgaan.

Wat de fractie van GroenLinks betreft: het lijkt me ingewikkeld om die demografische ontwikkeling ter discussie te stellen en te analyseren. Ik stel voor dat we ons verlaten op de analyse van de deskundigheid en de voortgaande analyse of het nog steeds klopt of dat er afwijkingen gezien worden.

Over de internationale taakklas is een korte opmerking gemaakt in het Integraal Huisvestingsplan. De aantallen die ons te wachten staan om er onderwijs aan te geven, zijn volstrekt onbekend. Verder houden wij ons zeker aan alles wat wettelijk verplicht is. Daarover hebben we schriftelijke vragen beantwoord. De antwoorden op een andere set vragen komen nog op u af.

De **voorzitter**: Ik zie dat alle vragen uit de tweede termijn van de raad zijn beantwoord en dat ik de beraadslaging kan sluiten.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. We gaan dit IHP niet steunen, want het voegt weinig toe aan wat we nu al hebben. Sterker nog: we vinden het bestaande IHP beter en houden daar liever aan vast.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 14 tegen 5 stemmen, waarbij de fracties van GroenLinks en de PvdA ertegen hebben gestemd.

In stemming komt motie 312 van de VVD, Voorschoten Lokaal en het CDA.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

De **voorzitter**: Is het handig om kort te schorsen voordat we beginnen aan de Woonvisie? Ik denk immers dat die wat meer tijd in beslag zal nemen. Ik zie dat de raad daarmee instemt.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

9. Woonvisie Voorschoten 2023-2027 (raadsregistratienummer Z/22/072328/369730)

De **voorzitter**: De gemeente wil de betaalbare woningvoorraad uitbreiden en zorgen dat verschillende doelgroepen in het dorp passende huisvesting kunnen vinden. Hiervoor ligt een nieuwe Woonvisie ter besluitvorming voor. Deze is tot stand gekomen met participatie door de

raad, die eerder een startnotitie en de beleidsuitgangspunten voor de nieuwe visie heeft vastgesteld.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Allereerst vind ik het heel leuk dat de mensen van de Knarrenhof op de tribune zitten om deze vergadering te volgen. De democratie in actie, zou ik zeggen. Dat is hartstikke leuk.

In de commissie WRG hebben wij een motie Leegstandsverordening aangekondigd. Die is grondig onderzocht door ons commissielid Van der Hoop, maar helaas blijkt Voorschoten te klein om dit rendabel uit te kunnen voeren. Daarom brengen we dit voorstel niet in.

Het oplossen van het tekort aan betaalbare woningen is dermate belangrijk dat D66 niet gecharmeerd is van het verwijzen naar de portefeuillehouder Centrumvisie bij onze vraag over de woningbouw in ons centrum, zoals het college in de commissievergadering deed. Ook bij de behandeling van het IHP moesten we actief vragen naar de combinatie van scholen met woningbouw. Onze achterstand in de sociale woningen kunnen we alleen inhalen op locaties waar wij zelf een grondpositie hebben, dus in ons centrum en op de schoollocaties. Wij verzoeken het college dan ook om deze locaties op te nemen in de overzichten die de raad ontvangt en om deze locaties ook om deze reden met voorrang aan te pakken. De corporaties willen hier aan de slag.

We hebben ook zorgen over de verduurzaming en de staat van de huidige woonvoorraad. Er is een nieuwe corporatie gekomen. We hopen dat in de prestatieafspraken die nog volgen, goede afspraken worden gemaakt en dat de achterstanden met snelheid worden ingehaald. In de Woonvisie hebben we daar verder niks over opgenomen, maar daar moeten we echt mee aan de slag.

Tot slot: de amendementen, die nog ingediend gaan worden, dienen wij mede in, inclusief amendement 270, waar onze naam nog niet onder staat. De indieners zullen straks verduidelijken wat hun motivatie is voor de indiening.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. In deze Woonvisie gaan we aan de slag met betaalbaar wonen. De wethouder heeft gezegd dat er naast de lopende projecten ook nieuwe projecten gaan starten. Welke dat zijn, is niet helemaal duidelijk geworden, maar dat zou wel helpen om de woonvoorraad goed aan te vullen.

Er is nog een klein puntje waar wij en ook de SP aandacht voor willen vragen. In tabel 3 van de Woonvisie wordt gesproken over de opkoopregeling die ingesteld gaat worden. Hierbij wordt ook gesproken over de meerjarige prestatieafspraken die gemaakt worden. De vraag aan de wethouder is of hij ons zou kunnen toezeggen dat in de gesprekken met de wooncorporaties expliciet aandacht wordt besteed aan het niet verkopen van woningen binnen het sociaal segment en dat bij zo weinig mogelijk woningen de huurprijs geliberaliseerd gaat worden.

Inhoudelijk kunnen we het met de Woonvisie eens zijn. Eén puntje blijft in onze ogen nog steeds niet duidelijk. We hebben dat in de commissie al besproken. Daarom dienen wij na ambtelijk overleg samen met een aantal andere fracties amendement 268 in, waarmee we de tekst nog beter op Voorschoten gericht kunnen laten zijn. Het amendement, dat mede wordt ingediend door de PvdA en D66, luidt:

"Amendement 268.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/22/072328/369730,

overwegende dat er onduidelijkheid kan ontstaan bij het lezen van een deel van de tekst in bijlage 3: Woonvisie 2023-2027;

Pagina 24: Huisvesting met zorg en ondersteuning punt 2:

'Uitstroom uit Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

Naar aanleiding van de doordecentralisatie 2023 zijn gemeenten verplicht om personen die uitstromen uit instellingen (Beschermd Wonen of Maatschappelijke Opvang) zelf te huisvesten die hun herkomst in Voorschoten hadden;'

Besluit:

De tekst in de Woonvisie te wijzigen in:

Huisvesting met zorg en ondersteuning

2. Uitstroom uit Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

Naar aanleiding van de doordecentralisatie 2023 is de gemeente Voorschoten verplicht om personen die uitstromen uit instellingen (Beschermd Wonen of Maatschappelijke Opvang) zelf te huisvesten die hun herkomst in Voorschoten hadden."

De overige amendementen die bij dit agendapunt worden ingediend, willen wij medeondertekenen of steunen.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. De VVD zal instemmen met deze Woonvisie. Ik denk dat het stuk duidelijk verwoordt wat de ambities zijn op het gebied van woningbouw en hoe het college daarmee aan de slag gaat. We zien dat de uitgangspunten zoals we die eind september vastgesteld hebben, goed zijn overgenomen. Wat de VVD betreft had er wel wat meer aandacht voor goedkope koopwoningen mogen zijn. Je merkt en weet dat daar in Voorschoten heel veel vraag naar is. We weten dat daarover gesproken is en dat dit ook aandacht houdt bij de verschillende projecten. We beseffen dat de nu opgenomen percentages deels uit regionale en landelijke wet- en regelgeving komt. Daar kunnen we dus mee leven, maar ook voor dat segment blijven we aandacht vragen.

Er staan ook een aantal andere goede punten in, bijvoorbeeld de aandacht voor het bouwen op versteende grond. Ik denk dat het heel logisch is om aandacht te besteden aan inbreiding en daarna pas aan uitbreiding. Wij dienen bij dezen amendement 270 in, omdat wij constateerden dat in de Woonvisie de formulering van de onderzoekscope voor het haalbaarheidsonderzoek naar flexwoningen niet helemaal in lijn was met het raadsvoorstel zoals dat op 2 november is aangenomen. We willen het zo zuiver mogelijk in de Woonvisie hebben staan. Dat gaat over de financiële en technische haalbaarheid van de realisatie van flexwoningen. Het amendement luidt:

"Amendement 270.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel Woonvisie Voorschoten 2023-2027,

constaterende dat:

- a) in het raadsvoorstel Flexwoningen van 2 november 2023 onder beslispunt 3 het college wordt opgedragen om vijf locaties die uit de beknopte locatiestudie het meest kansrijk zijn gebleken voor flexwoningen, te onderzoeken op financiële en technische haalbaarheid;*
- b) na amendering (amendement 253) het aantal onderzoekslocaties is uitgebreid van vijf naar zeven;*
- c) dit geamendeerde raadsvoorstel op 2 november 2023 bijna unaniem door de gemeenteraad van Voorschoten is aangenomen;*
- d) in de Woonvisie Voorschoten 2023-2027 onder het kopje 'Hoe gaan we dit doen?' in tabel 6.1 op pagina 26 met betrekking tot het realiseren van flexwoningen wordt gesproken over het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek;*
- e) in diezelfde tabel onder het kopje 'Hoe gaan we dit borgen?' enkel wordt gesproken over de financiële haalbaarheid van de projecten;*
- f) er hierdoor discrepantie lijkt te zijn in de scope van het haalbaarheidsonderzoek zoals omschreven in het raadsvoorstel Flexwoningen en in de Woonvisie Voorschoten 2023-2027;*

overwegende dat:

- g) de inhoud van de woonvisie in lijn moet zijn met vigerend beleid;*

- h) dit met betrekking tot de scope van het haalbaarheidsonderzoek nu niet het geval is;
- i) een haalbaarheidsonderzoek met betrekking tot flexwoningen zich zou moeten richten op zowel de financiële als de technische haalbaarheid van de projecten;

Besluit:

De tekst onder het kopje 'Hoe gaan we dit doen?' in tabel 6.1 op pagina 26 van de Woonvisie Voorschoten 2023-2027 met betrekking tot het realiseren van flexwoningen aan te passen in: 'Het in samenspraak met Rijnhart Wonen en De Sleutels uitvoeren van een onderzoek naar de financiële en technische haalbaarheid om 120 flexwoningen te realiseren op de door de gemeenteraad vastgestelde locaties.'

De tekst onder het kopje 'Hoe gaan we dit borgen?' in dezelfde tabel aan te passen naar: 'wanneer de projecten financieel en technisch haalbaar zijn, worden met de corporaties realisatieovereenkomsten gesloten'."

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik ben blij dat de VVD pleit voor de bouw van meer betaalbare woningen. Weet de VVD hoeveel voorstellen er de afgelopen jaren en in deze collegeperiode waren om betaalbare woningen te realiseren? De tweede vraag is hoe vaak de VVD daarmee heeft ingestemd.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Op de een of andere manier had ik zomaar verwacht dat deze vraag van de PvdA zou komen. Ik zal antwoord geven. De woningvoorraad waar de Partij van de Arbeid zo ontzettend veel kritiek op heeft, is helemaal gerealiseerd in colleges waarin de PvdA aan de knoppen zat. Ik zie u nee schudden, maar van Noord-Hofland tot Bijdorp, Starrenburg I, Starrenburg II en de Krimwijk II was het nota bene uw wethouder die met al die woningbouwprojecten heeft ingestemd. Ik vind het prima dat u mij de maat neemt - daar heb ik geen enkel probleem mee - maar als u jarig bent - volgens mij bent u net jarig geweest - krijgt u van mij een spiegel.

De heer **Posthuma** (PvdA): De PvdA is al een tijdje uit het college van deze mooie gemeente geraakt. Ik wil meneer Lavrijsen wel even meenemen. De afgelopen jaren zijn er zestien voorstellen gedaan. Er zijn zes amendementen en negen moties door al deze partijen in deze raad ingediend. De VVD heeft op al die momenten één keer meegestemd. U heeft in deze raad dus zestien keer de mogelijkheid gehad om te stemmen voor een motie of een amendement over betaalbare woningen. Dat heeft u als partij nagelaten. Als u dan bij deze mooie visie zo stoer bent om te zeggen dat u degene bent die voor betaalbare woningen is, is dat een gotspe, een leugen. Dat klopt niet.

De **voorzitter**: Meneer Posthuma, ik verzoek u te spreken via de voorzitter en zaken niet persoonlijk te maken.

De heer **Lavrijsen** (VVD): De heer Posthuma krijgt niet méér gelijk door harder te gaan praten. Het is nota bene de PvdA geweest die de laatste jaren elk woningbouwproject heeft geprobeerd tegen te houden en heeft geprobeerd daartegen te stemmen: Intratuin, kaderstelling Segaar/Arsenaal, Beresteyn, de startnotitie voor de Jan Evertsenlaan. Ik kan mezelf blijven herhalen. U mag mij de maat nemen en ik respecteer dat u zo goed in de materie duikt, maar ook dat zijn de feiten. Een ander feit is dat bijvoorbeeld andere linkse partijen die in het college hebben gezeten, bijvoorbeeld GroenLinks, wel over hun eigen schaduw heen zijn gestapt, bijvoorbeeld ten aanzien van Segaar/Arsenaal en wel zo stoer zijn geweest om beslissingen te durven nemen die bij hun achterban misschien niet heel lekker vallen - dat hebben wij ook gedaan - maar daarmee wel woningbouwprojecten van de grond hebben laten komen. Uw partij, de Partij van de Arbeid, heeft altijd tegengestemd. Er is altijd een goede reden om tegen te stemmen, maar over betaalbare koopwoningen heb ik de PvdA nooit gehoord. Het ging alleen maar over sociale huurwoningen. Dat is prima, maar ik heb het hier specifiek over goedkope koopwoningen. U heeft daar als partij nooit zoveel aandacht aan besteed; dat is simpelweg niet waar.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie van de heer Posthuma op dit punt.

De heer **Posthuma** (PvdA): Meneer Lavrijsen heeft heel veel woorden nodig om niet op mijn reactie in te gaan. Mijn voorganger, de heer De Graaf, heeft nadrukkelijk heel veel aandacht

besteed aan en gevraagd voor betaalbare koopwoningen en sociale huurwoningen. We komen daar in mijn bijdrage op terug, maar wat het feit betreft dat de VVD op deze wijze op lijkt te komen voor betaalbare woningen en mensen met een kleine portemonnee: kijk naar het gedrag, niet naar woorden. De afgelopen periode heeft u zestien keer de mogelijkheid gehad om iets aan die betaalbare woningen te doen. Dat heeft u niet gedaan; dat heeft u nagelaten. Daar wil ik het bij laten.

De heer **Lavrijsen** (VVD): De heer Posthuma wordt zo emotioneel en gaat totaal niet in op de feiten die ik net aandroeg, namelijk dat zijn partij net zo goed tegen elk woningbouwproject heeft gestemd en bijvoorbeeld haar eigen linkse partners, nu in de oppositie, namelijk GroenLinks en D66, voortdurend de maat nam als zij niet dat ene procentje meer in de woningbouwprojecten meenamen dat voor de PvdA gewenst is. We hebben het hier over een Woonvisie. De PvdA zou moeten juichen, want er ligt hier een Woonvisie met percentages die daar nog nooit in zijn genoemd. De VVD gaat voorstemmen; over het nemen van verantwoordelijkheid gesproken. Natuurlijk mag er meer aandacht komen voor de goedkope koopwoningen van 2,5 à 3 ton, waar we het weleens over hebben gehad. Daar schaam ik me niet voor. Als je buiten loopt, hoor je ook gewoon dat daar behoefte aan is, maar dan moet je buiten lopen.

De **voorzitter**: Ik sta geen vierde interruptie toe; dat had ik al aangekondigd.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Motie 310 is volgens mij van GroenLinks. Nee, volgens mij van de PvdA. Ik zit even te kijken, want ik ben nu helemaal de draad kwijt. Ik versta niet wat u zegt, meneer Posthuma, als u wilt spreken, doet u dat via de voorzitter. Motie 310 is van de PvdA. Ik ga de heer Posthuma verrassen: daar kunnen wij mee instemmen.

Amendement 268 van GroenLinks steunen wij ook. Wij voelen op zich wel sympathie voor amendement 271 over de netto 1.000 woningen. Het punt is alleen dat wij natuurlijk afspraken hebben gemaakt over het aantal woningen dat we gaan bouwen. Die afspraken lopen vaak al langer en zijn vastgelegd. Ik zou van het college willen horen of dit amendement ons niet zou bijten omdat dan twee verschillende afspraken elkaar misschien gaan kruisen. Dat laat ik dus even aan het oordeel van het college.

Dan is er nog het amendement over de 30%-35%. Daarin zien wij het risico dat je, als je bijvoorbeeld bezig bent met de woningbouwontwikkeling in een wijk waarbij een deel van de woningen gesloopt wordt, waarvoor nieuwe woningen in de plaats komen, je zo erg vastzet dat je geen flexibiliteit hebt om een ander type woningen te bouwen, bijvoorbeeld voor andere doelgroepen. Je kan je voorstellen dat je bij herinrichting van een wijk misschien wat meer diversiteit in woningen en segmenten wil hebben. Wij denken dat dat met dit voorstel juist lastiger wordt, maar ook hierbij hoor ik graag hoe het college hiertegenover staat.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Om nog even te reageren op de heer Lavrijsen: de enige reden waarom wij hier betaalbare woningen kunnen krijgen, is dat er woonafspraken op rijksniveau zijn gemaakt. Als het aan de VVD had gelegen, waren we nog tot sint-juttemis met weinig betaalbare woningen doorgegaan, maar laten we het daar maar bij houden.

De heer **Lavrijsen** (VVD): De PvdA mag het volledig oneens zijn met de VVD. Ik respecteer de heer Posthuma ook als persoon, maar ik weiger te accepteren dat hier gewoon leugens worden verteld en dat ik hier echt geframed en geblamed word. Dit is simpelweg niet waar, maar de heer Posthuma woont misschien niet lang genoeg in Voorschoten om de feiten te kennen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik heb geen argument gehoord.

Afgelopen week stond er een belangrijk artikel in de Volkskrant: als je niet in een voorrangsgroep zit voor betaalbare woningen, is een snelle toewijzing eigenlijk een utopie. Als een gemeente te weinig bouwt, zoals de gemeente Voorschoten de afgelopen jaren gedaan heeft, neemt het percentage van toewijzing voor de voorrangsgroepen gewoon toe. Andersom: als je meer bijbouwt, heb je meer ruimte voor niet-voorrangsgroepen. We maken even een rekensommetje met hoe dit nu in de Woonvisie staat. Er staan 368 sociale huurwoningen in de planning. Dat klinkt heel mooi, maar wat gebeurt er? Bij Forescate staan er 102, maar eerst worden er 94 gesloopt en er komt ook een woonzorglocatie bij. Die is dus niet bestemd voor mensen die geen indicatie hebben. Bij Huize Bijdorp gaat het bijvoorbeeld om 129 sociale huurwoningen. Dat betreft heel veel niet-zelfstandige

eenheden, maar eerst worden ook daar 65 woningen gesloopt. Conclusie: er staan 368 nieuw te bouwen sociale huurwoningen op de planlijst. Van die 368 zijn er 102 bij Forescate en 129 bij Huize Bijdorp voor niet-zelfstandige wooneenheden. Dat betreft dus 232 van de 368 oftewel 63%. Er blijven er dus maar 136 over. Daar haal je nog wat af voor statushouders en specifieke doelgroepen. Dan zie je dus in feite dat we maar heel weinig betaalbare woningen daarvoor krijgen en dat we het probleem niet direct oplossen. Dat is de reden waarom wij als Partij van de Arbeid stevig willen inzetten op het echt realiseren van die betaalbare woningen in Voorschoten. Dat is de reden waarom wij amendement 271 indienen om ervoor te zorgen dat die nettowoningen er echt bij komen en dat we niet van brutowoningen uitgaan. Dat is een beetje lastig uit te leggen, maar brutowoningen zijn woningen die erbij gebouwd worden en nettowoningen is bruto min datgene wat gesloopt wordt of weggaat. Als we de betaalbare voorraad willen laten groeien, denk ik dat het belangrijk is dat dat op die manier plaatsvindt. Het amendement, dat mede wordt ingediend door GroenLinks en D66, luidt:

"Amendement 271.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/22/072328/369730,

constaterende dat:

- a. het tekort aan betaalbare woningen voor lagere inkomensgroepen en huishoudens met een middeninkomen één van de grootste maatschappelijke problemen is waar Nederland en zeker ook Voorschoten zich voor gesteld zien;*
- b. terecht wordt ingezet op een uitbreiding van de omvang van de gereuleerde sector tot 65% betaalbare woningen;*

voorts constaterende dat:

- c. de eerste ambitie in de Woonvisie thans luidt dat Voorschoten er eind 2030 ten minste 1.000 woningen bij heeft (blz. 4);*
- d. het college vervolgens uitspreekt dat het bij deze ambitie niet gaat om een toevoeging van 1.000 woningen aan de huidige woningvoorraad, maar om het opleveren van 1.000 nieuwe woningen, waarbij geen rekening hoeft te worden gehouden met het onttrekken van bestaande woningen uit de woningvoorraad door sloop of transformatie;*

stelt vast dat:

- e. de informatiebrief van 12 september 2023 (overzicht lopende woningbouw projecten) duidelijk maakt dat de lopende woningbouwprojecten de komende jaren voorzien in het opleveren van 1.012 nieuwe woningen; dit noemen we de bruto toevoeging;*
- f. de informatiebrief van 12 september 2023 tevens duidelijk maakt dat er bij deze projecten 161 woningen worden gesloopt, waardoor de daadwerkelijke toevoeging aan de woningvoorraad 851 bedraagt; dit noemen we netto toevoeging;*
- g. volgens het college ambitie 1 derhalve al is gerealiseerd met een nettotoevoeging eind 2030 van 851 woningen aan het woningbestand vanuit de lopende (harde) projecten;*

van mening dat het ambitieniveau van de gemeente erop gericht zou moeten zijn om in de komende zeven jaren (2024 tot en met 2030) ten minste 1.000 woningen structureel toe te voegen aan de huidige woningvoorraad, waardoor Voorschoten in 2031 ten minste 1.000 woningen meer heeft dan thans het geval is;

Besluit

- 1. de formulering van ambitie 1 op bladzijde 4 als volgt aan te passen: 'Eind 2030 is de woningvoorraad in Voorschoten met ten minste 1.000 woningen toegenomen';*
- 2. op bladzijde 11 het kopje van ambitie 1 te wijzigen in: 'Eind 2030 is de woningvoorraad in Voorschoten met ten minste 1.000 woningen toegenomen';*
- 3. in de tweede alinea onder het kopje van ambitie 1 in de volgende zin de volgende woorden toe te voegen: 'Dit neemt niet weg dat de ambitie is om eind 2030 ten minste 1.000 woningen structureel toegevoegd te hebben aan de woonvoorraad binnen het dorp',*

en gaat over tot de orde van de dag."

Wij vinden het belangrijk dat er ook op een goede wijze naar sloop wordt gekeken. Vandaar dat wij samen met GroenLinks en D66 amendement 269 indienen. Het amendement luidt:

"Amendement 269.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/22/072328/369730,

constaterende dat:

- a. we bij elk nieuwbouwproject ten minste 30% sociale huur en 35% in het middensegment realiseren;*
- b. we bij elk nieuwbouwproject op gemeentegrond tenminste 67% betaalbaar realiseren;*

overwegende dat:

- c. in de Woonvisie geen uitspraak wordt gedaan over de toepassing hiervan bij nieuwbouwprojecten waar nieuwbouw voorafgegaan wordt door sloop;*
- d. toepassing van het uitgangspunt onder punt a onbedoelde effecten kan hebben indien het aantal te slopen woningen niet wordt meegenomen bij toepassing van dit uitgangspunt 1;*

Besluit

In de Woonvisie in de tekst onder ambitie 2 op blz. 14 e.v. de volgende passage op te nemen:

'Elk nieuwbouwproject dient bij te dragen aan de nettotoename van het aantal woningen in de sociale huursector en het middensegment. Indien een nieuwbouwproject vooraf wordt gegaan door sloop, worden ten minste dezelfde aantallen gesloopte sociale huurwoningen en woningen in het middensegment opgeleverd. Indien het aantal te bouwen woningen groter is dan het aantal gesloopte woningen, wordt de 30%-35% regel toegepast op het verschil tussen het aantal te bouwen en gesloopte woningen',

en gaat over tot de orde van de dag."

Het laatste punt is motie 310 over een actiever grondbeleid. We hebben als gemeente relatief weinig eigen grond. Dat is een van de redenen waarom we ten aanzien van de flexwoningen terechtkomen op parken, andere plantenzaken en parkeerplaatsen. Dat zijn natuurlijk geen fijne plekken. We moeten echt onderzoeken hoe we wellicht een actiever grondbeleid kunnen oppakken, waardoor we ook die eigen grond meer in eigen beheer kunnen krijgen. De motie, die mede wordt ingediend door GroenLinks en D66, luidt:

"Motie 310.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a) Voorschoten een tekort heeft aan betaalbare woningen;*
- b) het college een inhaalslag wil maken door bij nieuwe woningbouwprojecten meer goedkope bouw te realiseren;*
- c) een actieve rol van de gemeente daarvoor belangrijk is, onder het motto 'Regie terugpakken op de woningmarkt' (zie: Voorwoord Woonvisie);*

voorts constaterende dat:

- d) het college in de Woonvisie enkele voor- en nadelen van een actief grondbeleid beschrijft;*

- e) *het college de mogelijkheden onderzoekt 'om via de vestiging van het voorkeursrecht op basis van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) of via onteigening de mogelijkheid om recht op eerste koop toe te passen' (blz. 13 Woonvisie);*

verzoekt het college de raad in het derde kwartaal van 2024 te informeren over de resultaten van het onderzoeken van de mogelijkheden tot een actiever grondbeleid en de conclusies die hij hieraan verbindt,

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Tijdens de commissievergadering hebben we al heel veel gezegd over deze mooie Woonvisie en hebben we complimenten uitgedeeld voor het vertalen van de beleidsuitgangspunten die we eerder hebben vastgesteld. De kaders zijn nu duidelijk, zodat het college tot uitvoering kan overgaan en de vele acties ter hand kan nemen. Tijdens de commissievergadering heb ik stilgestaan bij een aantal begrippen, zoals het begrip "Voorschotenaren": wat houdt dat precies in en wat houden de specifieke doelgroepen in? Moet dat verduidelijkt worden of niet? Aangezien de verordeningen t.z.t. toch aan de raad worden voorgelegd en deze begrippen dan uitgewerkt kunnen zijn, concluderen we dat het niet nodig is om daar amendementen voor in te dienen. Er zijn vanavond wel diverse amendementen ingediend ten aanzien van deze beleidsnota. De nota bevat kaders voor de uitvoering door het college. Het college kan verordeningen opstellen en de acties uitvoeren die nodig zijn om woningbouw te realiseren. Een aantal ingediende amendementen betreffen tekstwijzigingen van de nota. Als je een nota van 20, 40 of misschien wel 80 pagina's vaststelt, is er natuurlijk altijd wel een zin die misschien niet lekker loopt of anderszins niet helemaal helder is. Maar zoals ik het nu bekijk, staat deze raad met de hoeveelheid ingediende amendementen ongetwijfeld in de top 10. Het college heeft vanavond twee mooie producten opgeleverd: een Sportvisie en een Woonvisie. Dat zijn prachtige producten om op basis daarvan tot uitvoering over te gaan. Als amendementen deze kaders niet fundamenteel wijzigen, vraag ik me af of het nodig is om al die amendementen in te dienen. Ook voor onszelf als CDA is dit iets waar we over moeten nadenken. Geven we invulling aan de kaderstellende rol van de raad en sturen we op hoofdlijnen of wijzigen we allerlei details in de nota, waarmee er is niets wijzigt aan de uitvoering door het college? We zullen een aantal van deze amendementen vanavond dan ook niet steunen, puur om die reden en in de hoop dat we in het vervolg allemaal iets minder amendementen indienen, want het wordt een hele brij. Wat de motie over het actieve grondbeleid betreft wachten we graag de reactie van het college af.

De heer **Van den Ende** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Er ligt weer een mooie Woonvisie voor Voorschoten, waar Voorschoten trots op kan zijn. De behoefte om meer betaalbare woningen te bouwen, wordt volledig beschreven in deze Woonvisie. Voorschoten Lokaal is groot voorstander van goedkope woningbouw binnen de gemeentegrenzen, maar wij willen ook dat groen zo groen mogelijk blijft en willen eerst, zoals het coalitieakkoord aangeeft, de versteende grond voor woningbouw beschikbaar maken. We moeten bouwen voor starters en ouderen die door willen stromen naar een goedkope huurwoning of betaalbare koopwoning. Dat zijn wij in deze gemeente verplicht aan onze inwoners, want er zijn de laatste jaren veel en veel te weinig woningen voor starters en ouderen gebouwd.

Brutowoningbouw en/of nettowoningbouw: in de commissie was er een debat over dit onderwerp. Natuurlijk is er duidelijkheid nodig over hoeveel woningen er in de toekomst daadwerkelijk gebouwd moeten worden. Valt hier iets definitiefs over te zeggen? Niemand kan in de toekomst kijken, maar het belangrijkste is dat er zo snel mogelijk gestart wordt met woningbouw conform de gemaakte afspraken die vermeld staan in de Regionale Woonagenda Holland Rijnland. Of dat er nu 851 netto zijn of 1.012 bruto, als deze woningen er maar komen, het liefst nog een beetje meer. Dit college doet zijn uiterste best om zo snel mogelijk betaalbare woningbouw te realiseren. Daar steunen wij het college in.

De amendementen 268 en 270 steunen wij. Voor de andere amendementen en de motie wachten we eerst het antwoord van de wethouder af.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Ik ga eerst in op vragen van de fractie van D66. Inhalen, dus meer goedkoop bouwen, kan ook op niet-gemeentegrond. Dat gaat alleen langzamer, maar we willen ook daar zeker inhalen. Bij de projecten die we met u willen delen in halfjaarlijkse overzichten, willen we ons echt beperken tot de werkelijke projecten waarmee we aan de slag

gegaan zijn. Het gaat dus niet om voornemens waarvan nog moet blijken of effectuering kan plaatsvinden.

De fractie van GroenLinks, mevrouw Van der Krogt: de nieuwe projecten komen eraan. Denkt u bijvoorbeeld aan 120 flexwoningen, waar u al meer van weet en die uiteindelijk ter beoordeling aan de raad zijn, een voorgenomen woningbouwproject bij de Fortgensschool en nog een aantal andere projecten waarvan wij verwachten dat die op korte termijn op u af zullen komen.

De opkoopregeling: ja. Die toezegging hoeven we eigenlijk niet te doen, want daartoe is besloten door de raad. Die zal dus op de juiste plek geborgd worden: die zal in de Huisvestingsverordening worden aangepast.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Die opkoopregeling snap ik, maar voor woningen die nu in het bezit van een wooncorporatie zijn, wil ik eigenlijk de bevestiging hebben dat deze woningen ook echt gebruikt blijven worden voor sociale woningbouw of woningverhuur, dat de huurprijzen niet omhoog worden gegooid - dan worden ze dus geliberaliseerd - of dat de woningen zomaar verkocht kunnen worden door de woningbouwvereniging. In mijn ogen staat dat immers aan de andere kant van de opkoopregeling.

Wethouder **Van der Elst**: Dat was het tweede deel van hetzelfde antwoord. Zeker, we zullen dit waar we kunnen herhalen bij corporaties, dus niet alleen bij de prestatieafspraken maar überhaupt. Mocht er ooit een corporatie zijn die een deel van het woningbezit wil verkopen, bijvoorbeeld omdat het niet meer in de doelgroep past - denk aan Woonzorg, die zich echt richt op seniorenwoningen - dan zullen we alles uit de kast halen om die verkoop te laten plaatsvinden aan een andere corporatie en niet anders. Dus wat huren beperken betreft: probeer in ieder geval onder de liberalisatiegrens te blijven en woningen niet te onttrekken uit de gereguleerde voorraad. Dat heeft helemaal geen prioriteit. Anders schiet het allemaal niet op. We zijn het op dit punt met u eens.

Wat uw amendement 268 betreft: prima, als dat een tekstuele verandering is die exacter is; ik geloof dat dat zo is. Dus prima, daar zijn we het mee eens.

Ik kom bij de fractie van de VVD. Terecht vraagt de heer Lavrijsen aandacht voor goedkope betaalbare koop. Daar lopen we enorm in achter en daar is een grote behoefte aan. Dus waar we kunnen wordt daar ook echt rekening mee gehouden.

Uw amendement 270 is prima. Daar kunnen we zonder meer in meegaan. Het is een verfijning. We hebben dat bij eerdere beraadslagingen in de raad al zo bedoeld, maar de strekking ervan komt volledig overeen met de bedoeling. We zijn minder content met het netto toevoegen van 1.000 woningen als ambitie. De ambitie die er nu in staat, is immers 1.000 bruto. We verwijzen feitelijk naar het u welbekende lijstje, het halfjaarlijkse overzicht waar het aantal van 1.012 bruto in staat. Inderdaad: bruto. Dat is al een forse opgave. Het lijkt misschien een fluitje van een cent dat maar even moet worden gerealiseerd. Met name de grote projecten - denk aan Segaar/Arsenaal en Starrenburg III - zijn hele grote plukken additionele woningbouw. Het is uitermate moeizaam om die in beweging te krijgen en te houden. Dat moet dus nog maar blijken. De ambitie is veel meer dan 1.000 netto. Toch willen we graag een ambitie uitspreken waar we zelf echt in geloven. Daarom willen we het toch echt bij 1.000 bruto houden.

Mevrouw **Schroot** (D66): Het verbaast mij dat de wethouder alleen de Arsenaal- en Intratuinlocatie en de Starrenburglocatie noemt, want er staat nog een hele grote locatie open, namelijk de centrumlocatie. Het moet dus toch makkelijk lukken om aan die 1.000 woningen te komen? Het is alleen een kwestie van keuzes maken.

Wethouder **Van der Elst**: Was het maar zo makkelijk. Het is niet alleen een kwestie van keuzes maken. Het is ook een kwestie van realiseren. De materie is taai en weerbarstig. We gaan zo hard als we kunnen en we nemen op waarvan we denken dat we het kunnen waarmaken. We gaan dus niet alles waaraan je kunt denken, tegelijkertijd opstarten. Ik meen het: die 1.000 bruto is al ambitieus en we houden liever ambities in de lucht die realiseerbaar zijn en die geen droom blijken te zijn. De ambitie is hoger dan 1.000 netto; toch houden we het liever op 1.000 bruto.

Er wordt gevraagd naar de definitie van "netto". Zoals de "netto"-definitie in amendement 269 van de PvdA bedoeld is, is op zich juist: je corrigeert met sloop wat er daarna bij komt; dat zijn de toevoegingen. Zo staat het ook uittentreuren uitgelegd in de Regionale Woonagenda waarmee we al een tijd geleden akkoord zijn gegaan. Daar wordt echt over netto gesproken als je over 30%-35%-35% spreekt.

De fractie van de PvdA, meneer Posthuma, verwijst naar lopende projecten, maar dat is nou net het punt: we hebben met elkaar afgesproken dat we lopende projecten niet openbreken, want anders komt daar helemaal niks van terecht. Daar realiseren we de 30%-35%-35% dus niet. Dat klopt. Met name in het middensegment valt dat hard tegen. Dat is een extra reden om door te pakken, maar we willen lopende projecten niet stilzetten. Uw kwantitatieve analyse klopt dus, maar we beweren ook niet dat bijvoorbeeld die 30% middensegment daar naar voren komt. Dat is waar.

Uw amendement 269: er lijkt tussen wal en schip te raken dat er bij kleinere woningbouwprojecten, tussen vier en tien woningen, een vereveningsfonds bestaat. Als je het dictum letterlijk neemt, betekent dat dat alle woningbouwprojecten moeten toevoegen aan sociale woningbouw. Dat betekent dat een klein project met vier of vijf woningen niet meer een verevening kan realiseren door een storting in het vereveningsfonds, maar dat dat wordt gestopt; dat wordt dan niet gebouwd. Is uw bedoeling dus dat we het vereveningsfonds gaan afschaffen? Of is het de bedoeling dat toevoegen aan sociale woningbouw ook in financiële zin kan? Want dat is natuurlijk de bedoeling van het vereveningsfonds. Tot slot: voor hele kleine woningbouwprojecten voor een, twee of drie woningen geldt die verordening niet. Die geldt echt vanaf vier of meer woningen. Dat laat het dictum enigszins in het midden, maar uw definitie van "netto" klopt. Met dat stuk ben ik het wel eens, maar voor de rest moeten we oppassen dat we niet iets weggooien dat we niet weg willen gooien. Misschien is dat over het hoofd gezien.

Op amendement 271 ben ik ingegaan: die 1.000 is echt bruto bedoeld en wij ontraden om daar ineens 1.000 netto van te maken. Dat ontkracht ook een beetje de gedachte die achter 1.000 bruto zit. Als het zo makkelijk zou zijn, kunnen we ook 1.500 netto opschrijven.

Tot slot motie 310 van de PvdA over een actiever grondbeleid. We zijn daar druk mee doende. Het is taaie materie, maar als u dat graag wil ... We doen sowieso al ons best, maar Q3 2024 moet te realiseren zijn. Wat dat betreft moet dat dus kunnen.

Het CDA, mevrouw Van der Wende: dank voor uw instemming. Ik heb daar eerlijk gezegd geen concrete vraag uit gedistilleerd. Anders moet die in de tweede termijn komen.

De **voorzitter**: Zijn alle vragen uit de eerste termijn beantwoord? Dat is het geval. We gaan over naar de tweede termijn.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik heb niet meer zoveel hierover te melden, behalve dat we erg uitkijken naar die betaalbare koop en sociaal op niet-gemeentegrond. Daar houden we de wethouder aan. Desondanks zien we graag - dat was nog een ander punt dat ik noemde - dat alle woonprojecten, dus ook die van het centrum en de scholenlocaties, worden genoemd in diezelfde informatiebrief die we regelmatig van u krijgen. Want we raken de draad kwijt als dat verspreid wordt over de verschillende portefeuilles. Ik snap dat dat nu nog niet speelt, omdat er nog geen concreet plan is, maar op het moment dat dat er komt, willen we dat graag zien.

De heer **Van den Ende** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. We gaan nog even de amendementen en de motie langs. Amendement 268 steunen wij. Amendement 269 steunen wij niet. Amendement 270 steunen wij. Amendement 271 steunen wij niet. Motie 310 wordt gesteund.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. We hebben de reactie van het college over het grondbeleid afgewacht. Wij zien liever dat het college actie zet op het daadwerkelijk realiseren van al die woningen dan nu bezig te gaan met een onderzoek naar actiever grondbeleid. Dat is eigenlijk ons standpunt in dezen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Als je niet nu al begint met nadenken over de vervolgstappen die we gaan doen, lopen we straks in de fuik dat we weer niks gaan realiseren. Daarom zou ik mevrouw Van der Wende willen vragen om over haar schaduw heen te stappen of om in de toekomst te kijken. Laten we nu alvast stappen zetten, zodat we straks niet in problemen komen.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Wende, wilt u hier nog op reageren? Nee. Volgens mij zijn er geen vragen aan de wethouder gesteld.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Ja, ik heb een antwoord op de vraag van mevrouw Schroot. Nee, eerlijk gezegd is ons plan niet om alle projecten te noemen en op die lijst te zetten. Als iets echt voldoet aan de definitie van "een gestart project", weet u ervan en zijn we echt bezig. Dan wordt er man- en vrouwkracht op gezet, dan nemen we het op en dan wordt er regulier over gerapporteerd. Het centrum is dus echt nog niet zover. Dat zou echt te vroeg zijn.

Het CDA, mevrouw Van der Wende: ja, we zijn al bezig met een actiever grondbeleid. Hoe meer smart geformuleerde amendementen aangenomen worden, hoe lastiger het wordt. We zijn ermee bezig. Als het moet, dan moet het, maar liever niet. Dat is het antwoord.

De **voorzitter**: Zijn alle vragen uit de tweede termijn beantwoord? Dat is het geval. Ik sluit de beraadslaging. Ik zie dat mevrouw Van der Wende behoefte heeft aan een schorsing.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Er is tijdens de schorsing een gewijzigd amendement 269 rondgestuurd. Ik zie aan het knikkende gezicht van mevrouw Van der Wende dat dit naar aanleiding van de schorsing is gebeurd. Kan meneer Posthuma in enkele seconden uiteenzetten wat de wijziging is? Of wilt u dat liever niet doen? Dat kan ook, maar het is misschien wel handig.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik ben een beetje spaarzaam met mijn tijd, maar er is na samenspraak met mevrouw Van der Wende van het CDA één zinnetje uit gehaald. Dat is het zinnetje: "Elk nieuwbouwproject dient bij te dragen aan de nettotoename van het aantal woningen in de sociale huursector en het middensegment."

De **voorzitter**: Dank. Nu weet iedereen wat de wijziging is.

In stemming komt amendement 268 van GroenLinks, de PvdA en D66.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. We hebben al aangegeven dat we vandaag niet zouden stemmen voor dingen die niet fundamenteel kaderstellend wijzigend zijn. Dit is er één.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 15 tegen 4 stemmen, waarbij de fractie van het CDA ertegen heeft gestemd.

In stemming komt het gewijzigde amendement 269 van de PvdA, GroenLinks en D66.

Het gewijzigde amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 14 tegen 5 stemmen, waarbij de fractie van de VVD en de heer Van den Ende van Voorschoten Lokaal ertegen hebben gestemd.

In stemming komt amendement 270 van de VVD.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Ook hiervoor geldt dat het geen fundamentele wijziging is. De opdracht aan het college is superduidelijk en gaat uitgevoerd worden. Dus ook hier stemmen we tegen.

De **voorzitter**: Wilt u een stemverklaring afleggen, meneer Lavrijsen? Dit is niet de tijd voor een debat. U kunt dus niet ingaan op de stemverklaring van een ander.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Ik wil graag verklaren dat dit wel degelijk een fundamentele kaderstelling en een correctie is. Wij stemmen dus hiervoor.

De **voorzitter**: Dat is goed om te weten bij uw eigen amendement. Dat is wel praktisch. Het zou anders trouwens een unicum zijn.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 15 tegen 4 stemmen, waarbij de fractie van het CDA ertegen heeft gestemd.

In stemming komt amendement 271 van de PvdA, GroenLinks en D66.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Er is een andere reden waarom we hiertegen zullen stemmen, namelijk dat het college dit amendement ontraden heeft.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 8 tegen 11 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks en de PvdA ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 310 van de PvdA, GroenLinks en D66.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 15 tegen 14 stemmen, waarbij de fractie van het CDA ertegen heeft gestemd.

10. Najaarsnota 2023 (raadsregistratienummer Z/23/080140/373136)

De **voorzitter**: De Najaarsnota geeft financieel en beleidsmatig de stand van zaken weer van de uitvoering van de begroting in de eerste acht maanden van het jaar. Er is een eerste indicatie van het saldo van 2023 gegeven en er wordt voorgesteld om de begroting hierop aan te passen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Het besluit dat hier vanavond voorligt bij de Najaarsnota, is technisch. Dat zullen we steunen. Er worden flink wat kredieten doorgeschoven, maar dat moet dan maar, want het is wel de bedoeling dat we iets gaan doen. We hebben bij dit stuk echter een grotere zorg, namelijk de projectenrapportage en wat daaruit blijkt. Dit stuk markeert de helft van deze collegeperiode. De volgende Kadernota is al voor het laatste collegejaar dat we nog gaan krijgen. We hebben er in de commissie al op gewezen dat er wat ons betreft veel tekortkomingen in het stuk zitten. Er is veel uitstel, maar er zijn ook niet-gemelde tegenvallers en er is afwezige info. De beantwoording van de vragen over het BplusC-gebouw hebben we vanmiddag gekregen. Met het vaststellen van het IHP is zojuist een definitieve streep getrokken door scholenbouw in deze collegeperiode. De huisvesting van cultuur, die ook met deze Najaarsnota weer wordt doorgeschoven, gaan we misschien de volgende zomer zien. De planning is nu dat we in 2026 voor het eerst het Cultureel Centrum vrij kunnen maken. We waren eerlijk gezegd een beetje verrast door de matte reactie van sommige coalitiepartijen. Het is makkelijk om te zeggen dat de oppositie altijd zeurt in de zin van: wat doe je nou? Maar dit is geen frustratie vanwege stokpaardjes van GroenLinks waar wij geen gelijk op krijgen. Dit zijn prioriteiten die door de raad en door de coalitie zelf zijn vastgesteld. Het zijn stukken die in het coalitieakkoord stonden. Wij willen ook echt stappen zetten. We hebben indertijd met de nota Schuldbeheersing op initiatief van GroenLinks niet voor niets gezegd dat we dat willen verruimen, omdat we willen dat er ruimte is om te gaan investeren. Collega Mieremet benoemde in de commissie een gevoel van wanhoop. Ik verzet me daar altijd bewust tegen, maar ik slaap licht en dan lig je 's nachts vaak wakker. In het donker heb ik dat gevoel ook weleens; ik herken dat wel. Dat geldt ook voor frustratie, die ik ook in het dorp bemerk. Die heb ikzelf in de commissie benoemd, maar ik zie die ook bij andere mensen. Als ik in het dorp begin over de gemeente, wordt er niet zelden een beetje schamper gelachen. Ik weet dat er collega's zijn die dit ook meemaken. We hebben een beetje het gevoel dat het zo niet goed komt. Er moet iets veranderen. In de loop naar deze vergadering hebben we dat besproken met de fracties van D66 en de Partij van de Arbeid. We hebben besloten om daarom hier ter vergadering een motie in te dienen. Ik heb die gedeeld met de griffie. Ik wil de griffie vragen om die te verspreiden. Ik stel voor om dan kort te schorsen, zodat mijn collega's de tijd hebben om die motie te lezen. Dan kan ik er daarna op ingaan.

De **voorzitter**: Misschien kunt u toelichten waar de motie over gaat. Ik denk dat dat wel handig is.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Het is een motie van treurnis naar aanleiding van deze Najaarsnota. Ik wil ingaan op de daarin genoemde punten, maar het lijkt mij handig als de collega's de tijd hebben gehad om de motie eerst te lezen voordat ik er in detail op inga.

De **voorzitter**: Prima. Dan stel ik voor om de vergadering vijf minuten te schorsen. De motie van treurnis zit in de mail.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Meneer Deuzeman, was u klaar met uw eerste termijn of gaat u die nu vervolgen?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Als het me vergund is om te vervolgen ... Ik denk dat een toelichting van de motie op haar plek is.

De **voorzitter**: Zeker, zolang u spreektijd heeft.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Met deze motie willen we onze teleurstelling uitspreken. Die is niet gericht tegen een individuele wethouder, zoals u heeft kunnen zien. De motie is gericht tegen het feit dat we de afgelopen jaren, culminerend in deze Najaarsnota, gezien hebben dat er heel veel blijft liggen. Een aantal zaken die rechtstreeks voortvloeien uit het coalitieakkoord, juist prioriteiten die wij steunden, de scholenbouw en een oplossing voor het Cultureel Centrum, zijn beide gesneuveld. We hoorden de wethouder net in de discussie over het IHP zeggen dat dit is gebeurd om kosten te besparen. Dat was een keuze, maar we hebben dit direct als probleem aangegeven: als je iets wil bereiken, komt dat steeds verder uit het zicht. We zitten nu in een situatie waarin we het geld niet uitgegeven krijgen. De vraag is dus wat we moeten doen met de bespaarde kosten. Iedereen heeft in de verkiezingsperiode beloftes gedaan dat we dit op gingen lossen; dat hebben we allemaal gedaan. We vragen ons af wat we nu nog moeten zeggen tegen de schooldirecteuren en de ouders die vragen wanneer die nieuwe school er nog komt of tegen verenigingen die al tijden geparticipeerd en meegedacht hebben over een oplossing voor het Cultureel Centrum en die nu niets anders kunnen doen dan afwachten.

Er zijn ook andere dingen. Ik heb in de commissie al verwezen naar het uitstel van de aanpak van het riool bij de Oranjeboomstraat en de rotonde. Dat staat ook in het coalitieakkoord; dat is twee jaar geleden aangewezen als prioriteit. Er wordt werk met werk gemaakt als efficiëntieslag. Dat is heel mooi, maar we zitten nu volgens deze Najaarsnota te wachten op vertraging bij Adegeest. Wat moeten we nou uitleggen aan kiezers die al in 2018 op de heer Van der Elst gestemd hebben omdat ze het inderdaad zo gevaarlijk vonden bij de rotonde? We zijn het er allemaal over eens dat we dat willen aanpakken. Dat geld ligt al tijden op de plank en we doen er gewoon niks mee. We hebben het gezien bij de investering in de atletiekbaan: de keuze is gemaakt om nu eerst te focussen op de Sportvisie en om het accommodatiebeleid te laten liggen. Er wordt door het college al toegezegd dat we een atletiekbaan gaan doen en men is al enthousiast omdat dat eindelijk gaat gebeuren, maar dan blijkt dat wij hen toch weer teleur moeten stellen. Hoe moeten wij ons op een gegeven moment nog gaan vertonen bij dit soort verenigingen?

Het zijn steeds weer ambities die de raad maar niet uitgevoerd krijgt, maar we hebben ook zorgen aan de controlerende kant. We hebben in de afgelopen periode al meerdere malen geconstateerd dat de raad onvoldoende geïnformeerd werd. Dat hebben we gezien bij het AB-huis, waar plotseling een bedrag betaald werd zonder dat er overlegd werd met de raad. Er werd een contract verlengd en daar moesten we zelf achter komen door vragen te stellen. We hebben het bij de Voorjaarsnota uitgebreid gehad over de investeringen in het gemeentehuis die niet geaccordeerd waren. Nu zijn er weer die tekorten op de jeugdzorg die gewoon niet gemeld waren. Wij worden elke keer geacht om dat achteraf te accorderen, maar wij kunnen niet bijsturen. Hoe moeten wij dat als raad op een gegeven moment nog uitleggen in het dorp?

Onze zorgen zijn groot. Daarom hebben wij gezegd: laten wij dat toch maar vatten in deze motie, een motie van treurnis, want dat is waar zij op neerkomt. Wij zijn bedroefd over de situatie. We hebben meerdere malen eigenlijk van alle leden van het college een mea culpa gekregen, maar het is een blijvend probleem. De persoonlijke verhoudingen zijn goed. Wij geloven erin dat de

wethouders het daadwerkelijk beter willen. Daar gaat het niet om. We twijfelen ook niet aan de inzet die zij tonen, maar we geloven ook dat het college het beter kan en dat het echt beter moet. We zouden dat echt heel graag zien in de komende periode. Vandaar dat wij deze motie indienen. De motie, die mede wordt ondertekend door D66 en de PvdA, luidt:

"Motie 314.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. het college de afspraken uit het Integraal Huisvestingsplan niet nakomt door geen scholenbouw te realiseren binnen deze periode, in strijd met de prioriteit voor goede onderwijshuisvesting zoals benadrukt in het coalitieakkoord;*
- b. het college de afspraken over huisvesting van culturele voorzieningen uit het akkoord negeert zonder de beloofde alternatieve voorstellen aan te bieden;*
- c. het college de urgente kwestie van het achterstallig onderhoud van het riool, zoals aangegeven in het coalitieakkoord, niet aanpakt, met blijkens de Najaarsnota verdere vertragingen bij projecten zoals de Oranjeboomstraat en omgeving;*
- d. het college de sportaccommodaties buiten beschouwing laat in zijn Sportvisie, waardoor de in het coalitieakkoord beloofde ondersteuning bij investeringen in sportaccommodaties bemoeilijkt wordt en het vertrouwen in de gemeente beschadigd raakt;*
- e. het college het nieuwe subsidiebeleid niet uitvoert zoals vastgesteld door de raad en faalt in het actief informeren van de raad, met verhullende antwoorden op schriftelijke vragen en het niet nakomen van relevante toezeggingen;*
- f. het college herhaaldelijk verzuimt de raad tijdig te informeren over financiële overschrijdingen, tegenvallers en onzorgvuldigheden, waaronder de financiële gevolgen van het debacle rond het Ambachts- en Baljuwhuis en vergeten subsidieaanvragen voor zwembad Het Wedde, ondanks de in het akkoord beloofde transparantie en zorgvuldigheid;*

overwegende dat gemaakte keuzes tot onverantwoord uitstel en beschadiging van het vertrouwen van inwoners hebben geleid;

spreekt zijn treurnis uit over de handelwijze van het college en dringt aan op grotere daadkracht en transparantie,

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Voor ons ligt een Najaarsnota die door de positieve Septembercirculaire een bijzonder positief saldo laat zien. Je zou dat niet geloven als je hier iemand met een motie van treurnis hoort aankomen. In de commissie heb ik juist een compliment gegeven aan onze wethouder en het college maar zeker ook aan onze ambtelijke organisatie, want zij hebben zelfreflectie getoond en hebben een verbetering ingezet, ook op de slagkracht van onze organisatie. Dat speelt allemaal een rol bij alles wat wij kunnen realiseren. Wij zien de motie van treurnis eigenlijk als stemmingmakerij, want besluiten die hieraan ten grondslag liggen, zijn ook in een vorige periode genomen en hebben daar invloed op gehad. Vervolgens heeft ook de hele raad daaraan bijgedragen. Ik wil dus zeggen dat u ook aan zelfreflectie moet gaan doen. Het lijkt mij heel verstandig dat wij dat ook doen, want ik wilde eigenlijk eerst zeggen dat wij in de afgelopen periode ook met elkaar hebben getracht om te prioriteren en om daardoor een begroting te hebben die realistischer en haalbaarder is, maar dit wordt tenietgedaan door zo'n motie van treurnis, terwijl we met z'n allen zo ons best doen. Moeten wij de hand ook niet in eigen boezem steken als we een motie van treurnis bij het college neerleggen?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik begrijp mevrouw Kortekaas niet helemaal. Er wordt inderdaad gewerkt aan een realistische begroting, maar hoe doet deze motie van treurnis dat teniet? Wat wij zeggen, is dat wij daar in de afgelopen periode te weinig van hebben gezien. Als mevrouw Kortekaas nu spijt betuigt over de keuze die haar partij in de afgelopen periode heeft gemaakt, ben ik misschien blij met dat groeiende zelfinzicht, maar er is een reden waarom wij consequent tegen dit soort voorstellen gestemd hebben. Wat dat betreft is die zelfreflectie er zeker bij GroenLinks.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Ik doelde meer op het benoemen van het Ambachts- en Baljuwhuis als een onderdeel van een onzorgvuldig doorlopen traject. Daar moet GroenLinks toch eventjes wat meer over nadenken.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik zou mevrouw Kortekaas willen vragen op welk moment er is besloten om over te gaan tot een schikking in de rechtszaak en op welk moment er is besloten om het contract van de huidige, zittende huurder voor onbepaalde tijd te verlengen zonder dat de raad daarover ingelicht is.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Ik wil daar graag op reageren. De schikking is namelijk ontstaan door een gebrek aan informatie aan de raad in een vorige periode. Dat heeft aanleiding gegeven tot een heel juridisch proces. Ik wil er ook op wijzen dat aan ons is uitgelegd dat het verlengen van een contract voor onbepaalde tijd niet opengebroken kon worden op het moment dat het allemaal bij de rechtbank lag. Ik accepteer dus de uitleg van ons college daarover.

Vanuit een positief vertrekpunt, zoals wij dat nu hebben in 2024, waarin ook de Najaarsnota en de Septembercirculaire verwerkt zijn, is het voor onze ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties des te meer een ontgoocheling dat zij door het besluit van de raad om de hondenbelasting af te schaffen, geconfronteerd zullen worden met een flinke verhoging van hun ozb niet-woningen. De impact hiervan zou heel Voorschoten raken. Wij komen hier bij agendapunt 11 nog op terug.

Een onderbelicht onderdeel van dit agendapunt is de projectenrapportage, een helder verhaal en een aanvulling op de informatiebrieven die twee keer per jaar naar de raad komen. Er is een verbetering van de controle op de processen. Dank aan het college hiervoor. De fractie van het CDA maakt zich wel enige zorgen over twee hierin vermelde risico's. Ten eerste de Duivenvoordecorridor, waarbij als risico vermeld wordt dat de gemeente minder vierkante meters verwerft en sloopt dan vermeld bij de subsidieaanvraag, met als gevolg dat de ILG-bijdrage en de glassaneringssubsidie mogelijk deels terugbetaald moeten worden. Wij horen graag van het college of bekend is om wat voor bedrag dit gaat en ook wanneer bekend is of dit echt zo is.

Met betrekking tot de ontsluiting van de wijk Fortuyn, die ook vermeld wordt in de projectenrapportage, wordt onder het wegennet bij de risico's vermeld: "De kosten die de gemeente Leiden rekent voor het realiseren van de verkeersaansluiting op Leids grondgebied liggen hoger dan in 2019 geraamd." Ook staat er dat mogelijk een nieuw raadsbesluit nodig is om dekking te kunnen realiseren. Wordt hier ook een bijdrage gevraagd aan ontwikkelaar Synchron? Mag dit in alle redelijkheid wel verwacht worden, gezien de financiën die door de gemeente werden bijgedragen aan een VRI aan de oostzijde van de wijk die ondertussen is komen te vervallen met een minimale restitutie aan de gemeente? Graag een reactie van het college hierop.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. De Najaarsnota die voor ons ligt, is natuurlijk een ontzettend mooi ding. Er is wel sprake van een boeggolf, maar we zien weer dat die steeds kleiner wordt, als ik het goed heb berekend met 13%. Dat is een klein percentage, maar de beweging naar beneden is goed. Dat betekent eigenlijk dat er in theorie meer ambitie wordt uitgevoerd dan wat er in de vorige jaren vooruitgeschoven werd, ook in de vorige collegeperiode. Wat dat betreft is de Najaarsnota positief. Wij zullen daar natuurlijk voor stemmen. De motie van treurnis is een leuke verrassing. De heer Deuzeman zei dat het niet om stokpaardjes zou gaan. Ik ben het met hem eens. Sinterklaas is net weg, maar het komt op mij meer over als: de pakjesavond is mislukt, omdat het kind niet gekregen heeft wat het graag zou willen hebben. De constatering in de motie gaan voorbij aan de uitdagingen waar ons college voor heeft gestaan met de beperkte ambtenarencapaciteit, de sterk fluctuerende Meicirculaires en Septembercirculaires en de onzekerheden op dat vlak. Wij zullen de motie dus niet steunen, maar we vinden haar een verrassing.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik wil de heer Van Duivendijk erop wijzen dat dit allemaal punten zijn die in uw eigen coalitieakkoord hebben gestaan. Hecht u daar dan geen enkele waarde aan? Dat is toch de basis waarop dit college aan de slag is gegaan? Of is dat niet waar?

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Ik hecht zeker waarde aan de dingen die in ons coalitieakkoord staan; dat mag duidelijk zijn. Eén onderwerp is al afgepeld door mevrouw

Kortekaas. En zo staan er een aantal dingen in. Ja, je kunt ze allemaal individueel langsgaan. Alle onderwerpen in deze motie benoemen iets, maar u weet dat daaraan een proces ten grondslag ligt dat gewoon doorgaat binnen de mogelijkheden die het college heeft. Er is hier niks wat stil staat. Alles beweegt, misschien iets minder snel dan u zou willen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Heeft de heer Van Duivendijk zijn kiezers niet beloofd dat er in deze periode scholen gebouwd zouden worden en dat er een oplossing voor het Cultureel Centrum zou komen? Dan kunt u wel zeggen dat het allemaal beweegt, maar hoe gaat u dit uw kiezers uitleggen? U hoeft zich niet aan mij te verantwoorden, maar er zijn mensen die op u gestemd hebben, een college hebben gevormd en van u willen zien dat u iets levert. Hoe gaat u dit uitleggen?

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Me dunkt: er worden een aantal heel belangrijke stappen gezet. Als de eerste heipaal toevallig net niet in deze collegeperiode de grond ingaat of wat dan ook, c'est ca. Het gaat om besluiten die genomen worden. Die gaan, zoals de zaken er nu voor liggen en toegelicht zijn door de wethouder, wel degelijk vallen binnen deze collegeperiode.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik hoorde een intrigerend zinnetje van de heer Van Duivendijk: "Ik kan die verschillende punten wel allemaal langsgaan". U heeft nog het minst gezegd van alle partijen hier. Ik nodig u dus graag uit om bij elk punt dat in de motie staat, met argumenten aan te geven waarom de feitelijke observaties van de oppositiepartijen volgens u niet juist zijn.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Ik begrijp dat u daar graag wat van wil horen, maar dat doen we wel op een ander moment. De motie van treurnis ondersteun ik gewoon niet. Ik kan ze wel allemaal langsgaan, maar dan moet ik wat meer tijd hebben om ze helemaal goed af te pellen voor u, als u het niet erg vindt.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ja, er moet meer tijd bij of er moet misschien drank bij, want anders kunt u het waarschijnlijk niet verhapstukken. Nee, even zonder dollen: we spreken hier natuurlijk over een heel serieuze zaak. Wij willen met deze motie verwoorden dat we een aantal dingen hebben gezien waarop we met z'n allen in deze zaal graag vooruit willen gaan. Ik heb de afgelopen periode een aantal keren gezien dat ook de collegepartijen heel kritisch en serieus zijn geweest. Een aantal dingen die in deze motie staan, zijn eigenlijk ook door collegepartijen verwoord. In die zin vraag ik de heer Van Duivendijk om daar toch op te reflecteren. Zie het ook als een constructieve motie in die zin dat wij hopen dat wij samen met u deze handschoen kunnen oppakken en kunnen kijken hoe we dit beter kunnen maken. Dat is immers ook de insteek bij de indienende partijen: dat het beter zou moeten worden.

De **voorzitter**: Een motie van treurnis heeft meestal niet een positieve insteek. Het spijt me zeer, maar dat is meestal niet helemaal de teneur, maar misschien hebben we vanavond een unicum; dat kan natuurlijk. Meneer Van Duivendijk, was u nog bezig met uw betoog of bent u klaar?

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Ik ben klaar. Ik eindigde met mijn reflectie op de motie.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. De Najaarsnota is een onderwerp waarover wij in de commissie wanhoop versus optimisme hebben aangekaart; u kunt zich dat misschien nog herinneren. We zijn van nature optimistisch, maar hier zien we een gebrek aan actie. Er moet iets veranderen om dingen wel uit te voeren en niet door te schuiven. En we willen graag dat de inwoners van Voorschoten vertrouwen hebben in ons als raad en gemeentebestuur. Dat kunnen we alleen doen als er geleverd wordt met goed beleid - er is dus zeker beleid nodig; die afspraken moeten we ook maken - met afgewogen keuzes - er moet dus een beleid komen voordat je geld uitgeeft - en met samenwerken. Uitvoeren wat beloofd is, zorgt voor vertrouwen dat het bestuur goed bezig is. Wij willen bijdragen aan dat gevoel en we voelen dat we dat nu niet doen; dat is die wanhoop. Daadkracht en transparantie zijn twee punten die cruciaal zijn voor het vertrouwen. Dat hebben wij de afgelopen anderhalf jaar nog niet gezien. Wij zijn dus teleurgesteld. Daarom hebben wij deze motie van treurnis mede ingediend, stiekem hopen - dat is mijn optimisme - dat de indieners over zes maanden te horen krijgen dat ze helemaal niet goed snik zijn en dat er een motie van blijdschap of weet ik veel wat ingediend moet worden. Daar kijk ik dus naar uit. Ik wil echt benadrukken dat de motie ook ingezet wordt om een punt te maken, het punt dat wij van buiten naar binnen, hier in deze zaal, willen brengen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik wil me graag aansluiten bij de woorden van mevrouw Mieremet. Als over een halfjaar blijkt dat we het mis hebben gehad, zullen we de eersten zijn die met een motie van optimisme of iets anders positiefs komen, want we willen graag van de feiten uitgaan. Ik heb ook een amendement, dat heeft te maken met een eigen beslommering en met een stukje zelfkritiek. Afgelopen jaar hebben wij als Partij van de Arbeid samen met heel veel andere partijen in deze raadzaal een Noodfonds in het leven geroepen. Daar is de afgelopen periode geen gebruik van gemaakt. Ik heb daarover gesproken met een aantal bewoners die in een penibele situatie zitten en ik kon hun niet uitleggen waarom dat Noodfonds daar niet voor gebruikt is. Ik schaam me dat ik daar geen voortgangscontrole op heb gehad en dat ik daar niet eerder vragen over heb gesteld. Ik kon de mensen niet goed uitleggen waarom dat Noodfonds niet bij de mensen is gekomen. Ik vind dat in elk geval zelf - ik wil het vooral op mezelf betrekken en niet op de ambtelijke organisatie - moeilijk te verteren. In mijn gesprekken met bewoners merk ik dat mensen het moeilijk vinden om hulp te vragen, dat er een enorm wantrouwen is richting de overheid en dat er, als ze die hulp vragen, slecht wordt geïnformeerd, of dat nou gaat om Werk en Inkomen bij Leidschendam-Voorburg, Voorschoten voor Elkaar, dat niet precies weet wat die regeling is, of de Armoederegisseur, die moeilijk te vinden is op een website. Ik kan daar gewoon met mijn kop niet bij. Iedereen zal alle dingen met de beste bedoelingen doen, maar ik vind dit vanuit de punten van mijn tenen gewoon ongelofelijk moeilijk te verteren. Daarom vind ik dat wij als raad ertoe moeten oproepen dat er actiever naar die bewoners toe wordt gegaan. Ik vond dat de heer De Bruijn in het voorstel een goede suggestie heeft gedaan om actief naar mensen met problematische schulden te gaan via vroegsignalering. Dat wil ik extra stimuleren met mijn amendement door het daarvoor bestemde budget te verdubbelen. We weten dat die schulden er simpelweg zijn bij mensen met problematische schulden, dat de kosten, als je daar niks mee doet, ontzettend groot zijn voor de maatschappij als geheel en dat het een kleine stap is om die mensen te helpen. Dat is de reden waarom ik dit amendement indien. Het amendement luidt:

"Amendement 277.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/080140/373136,

constaterende dat:

- a. in informatiebrief 078 (MARAP 1e helft 2023) wordt geconstateerd dat in de afgelopen jaren het aantal schuldsaneringstrajecten opvallend laag is gebleven, terwijl het aantal problematische schulden min of meer gelijke tred houdt;*
- b. deze ontwikkeling zien we ook in onze buurgemeenten en op landelijk niveau;*
- c. op 1 juli 2023 de wettelijke en minnelijke schuldsanering in is getreden. Het schuldverleningstraject is daarmee ingekort van 36 maanden naar 18 maanden;*

voorts constaterende dat:

- d. in de Najaarsnota (bladzijde 48) € 48.000 als pilot vrijgemaakt is om vroegsignalering van schulden (Eerste Hulp bij Geldzorgen) in 2024 te versterken, met name door het uitvoeren van avondbezoeken aan inwoners. Deze aanpak zou het contact met inwoners vergemakkelijken die overdag verhinderd zijn door werk, zorgtaken of andere verplichtingen;*
- e. deze pilot de gemeente in staat zou moeten stellen om te zien of de gemeente zo effectiever inwoners kan bereiken;*

stelt vast dat:

- f. de financiële en maatschappelijke kosten van uithuisplaatsingen, afsluitingen, nutsvoorzieningen en/ of schuldsaneringstrajecten vele malen hoger zijn dan de kosten van het voorkomen van dergelijke situaties;*

van mening dat:

- g. de gemeente Voorschoten actiever de boer op moet gaan om bewoners met schulden te helpen en te wijzen op de mogelijkheden van het Noodfonds;*

Besluit

De lasten van Programma 6 van de begroting 2024 eenmalig te verhogen met € 48.000, te dekken door een onttrekking van gelijke grootte uit de concernreserve, ten behoeve van vroegsignalering van schulden, zodat meer actieve huisbezoeken kunnen worden afgelegd,

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Wat ons betreft is de Najaarsnota een hamerstuk. Het is een mooi technisch document waarin wij dingen die we inderdaad niet gerealiseerd hebben, doorschuiven naar volgend jaar. De motie van treurnis trekt bij mij eerlijk gezegd alle energie weg. We zijn met elkaar op pad. Dat is een hobbelig pad. In de vorige periode ging het er alsmaar over dat we onvoldoende geld hadden om zaken te realiseren en dat het ingewikkeld was. Toen hebben we op een gegeven moment het dappere besluit genomen om ons los te maken van Wassenaar en weer een eigen organisatie te beginnen. Dat is een dappere stap geweest. Ik denk eerlijk gezegd dat het ons in de uitvoering zeer veel gebracht heeft, in die zin dat we een organisatie hebben die meer bij ons betrokken is, die het dorp kent en die zichtbaarder is, maar het is ook een organisatie in opbouw. Daar hebben we het hier in de raad vaak over gehad. En ja, dat leidt ertoe dat de mate van uitvoering die wij wensen, achterblijft. Maar het is wel een organisatie waar zaken uitkomen waaróm het achterblijft. Dat was bij de WODV wel anders. Daar was het een mysterie of er wel of niet iets gebeurde en of er voor Wassenaar of voor Voorschoten werd gewerkt. Inmiddels zijn we dus op pad met een organisatie in opbouw. Dat heeft zijn effect. Als de oppositie de bedoeling heeft gehad om ertoe aan te moedigen om meer uit te voeren en om sneller te zijn, vind ik het heel jammer dat we geconfronteerd worden met een motie van treurnis, alsof het hier één en al ellende is. We boeken echt voortgang, alleen iets minder snel dan we allemaal zouden wensen. Wat mij betreft is de motie van treurnis dus teleurstellend.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik hoor goed wat mevrouw Van Meenen zegt. Het was inderdaad een dapper besluit om ons te ontkoppelen van de Werkorganisatie Duivenvoorde. Dat was verstandig, maar we wijzen in deze motie op een heel groot aantal zaken waarbij het niet aan de uitvoering ligt dat we zaken niet voor elkaar krijgen, maar waarbij bewuste keuzes gemaakt zijn om zaken aan elkaar te koppelen, waardoor we ze vervolgens niet uitgevoerd krijgen. Waarom moeten wij wachten op participatie in Adegeest om eindelijk de rotonde aan de Raadhuislaan te gaan doen? Als het probleem was geweest "we krijgen het niet aanbesteed, want we hebben de ambtenaren niet", hebben we een heel andere discussie. Maar het probleem is dat het niet wordt aanbesteed omdat we besloten hebben om te gaan wachten. Ik vraag me af of mevrouw Van Meenen het met mij eens is dat er een verschil is tussen zaken niet voor elkaar krijgen omdat je de menskracht niet hebt en zaken niet voor elkaar krijgen omdat je de keuze maakt om ze niet te doen. Het is vooral dat laatste waar wij ons zorgen over maken.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Ik zie die keuzes die we maken toch echt anders. Een van de zaken waar wij als raad heel erg op aangedrongen hebben, is dat er uitgebreid participatie wordt gedaan bij projecten. Daar plukken we in zekere zin ook de zure vruchten van, omdat die participatie negen van de tien keer niet uitgevoerd wordt zoals we die willen hebben. Eerlijk gezegd ken ik de koppeling tussen Adegeest en de Raadhuislaan niet. Ik weet wel dat beide projecten zijn ingepland.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik kan mevrouw Van Meenen enigszins op weg helpen: die koppeling wordt gemaakt in dit voortreffelijke document, de Najaarsnota, waarin uitgelegd wordt dat we daarop wachten. Dat is precies het probleem: hoe moeten we in het dorp nou gaan uitleggen dat hier bij de rotonde van de Raadhuislaan gewacht wordt op een participatie aan de andere kant van het dorp? Dat kun je ook loskoppelen. Dat is misschien iets duurder, maar dan doen we wel iets. Dat is óók een keuze die je kunt maken voor dit dorp.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Ik heb daar toch een andere, wat optimistischere kijk op. Daar wil ik het bij laten.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Graag namens het college een eerste algemene reactie plus een aantal punten die in mijn portefeuille horen. Het is jammer dat de indieners van de motie van treurnis aanleiding hebben gezien die motie in te dienen. Het lijkt ons niet professioneel om als college over onszelf te oordelen. Wat ons betreft is de motie dus aan de raad. Op de een of andere

manier blijkt de heer Deuzeman een herinnering te hebben die ergens rond de vorige verkiezingen stopt. Ik weet niet wat de oorzaak daarvan is, maar als u zich beklaagt over de vele Voorschotenaren die op wethouder Van der Elst gestemd hebben tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 2022, klopt dat niet, want ik stond niet op enige lijst. Ze kunnen dus niet op mij gestemd hebben.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Dan kan ik de wethouder geruststellen: dat was in 2018.

Wethouder **Van der Elst**: Dus niet voor deze collegeperiode? Nee.

In lijn met wat mevrouw Kortekaas namens het CDA naar voren bracht, gaat het inderdaad om efficiënt en effectief werken. Fijn dat u dat ook zo ziet. Het gaat dus niet alleen om de inzet van geld, maar juist om de inzet van andere middelen, die ook beperkt zijn. Dat zijn meestal handjes, tijd, man- en vrouwkracht. Wat uw vraag over Duivenvoorde betreft: er ligt een dossier ter afhandeling bij de provincie. Dat gaat om een maximaal risico van € 18.000. We weten niet wanneer dat afgehandeld is. Tot zover de beantwoording van de vragen die bij mijn portefeuille horen.

De heer Van Duivendijk van Voorschoten Lokaal: dank voor uw steun. We zijn er nog niet, maar we gaan de goede kant op. Dat is precies wat we ervaren en we proberen het zo snel mogelijk de goede kant op te krijgen.

Mevrouw Mieremet van de fractie van D66: u kijkt uit naar een boodschap van blijdschap. Het valt het college op hoe vaak het de fractie van D66 lukt om juist naar de positieve kant van de medaille te kijken. Dan kom je samen een stuk verder.

Dat geldt ook voor de fractie van de PvdA, want ook die getuigt van het uitzien naar optimisme. U illustreert dat door te stellen dat u van feiten uitgaat. Dat lees ik zo: er gloort nog hoop voor dit college. U noemt ook de optie van zelfkritiek. Dat vinden we een heel reëel standpunt. Dank u wel.

Tot slot mevrouw Van Meenen van de VVD: we zijn inderdaad op pad met een organisatie in opbouw; dat is hoe u het formuleert. Dat is een realistische constatering. We kunnen het niet anders zeggen. U heeft daar groot gelijk in; u ziet dat juist.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik wil mij beperken tot een reactie op amendement 277 van de PvdA. Ik begin met een klein beetje achtergrondinformatie over wat vroegsignalering is. We hebben bij het vorige Schuldhulpverleningsbeleidsplan met elkaar afgesproken dat, als wij signalen krijgen van een nutsbedrijf of van de woningcorporaties dat mensen schulden hebben en hun rekeningen niet kunnen betalen, wij daarop actie ondernemen. Dat is ook gewoon landelijk beleid. We hebben met elkaar afgesproken dat, als wij meerdere signalen over één adres krijgen, we dan inderdaad die actie ondernemen. Dat doen we op verschillende manieren. Dat kan door te bellen of door een brief of we gaan op huisbezoek. Vanuit evaluaties en rapportages, ook van andere gemeenten en landelijk, zien we dat huisbezoeken het efficiëntst zijn. De situatie is nu dat we op maandbasis ongeveer 40 meldingen krijgen; dat fluctueert een beetje van maand tot maand. Op dit moment, dus in de huidige situatie, hebben we capaciteit om veertien van die huishoudens op te pakken. Bij punt f van het amendement wordt duidelijk aangegeven dat we, als er meer middelen komen, de inwoners natuurlijk sneller en beter kunnen helpen en dat er voor ons als gemeente inderdaad ook gewoon een rekensommetje in zit. Want als we mensen langer laten slabakken, kan het inderdaad een stuk duurder uitpakken. Kortom, het oordeel is uiteindelijk aan de raad, maar ik denk dat het een goede invulling zou zijn van deze middelen, waar we zeker wat mee kunnen.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Ik heb twee punten. Ten eerste een reactie op de vraag van mevrouw Kortekaas. Ook in de commissie is de ontsluiting van het Fortuyn naar voren gekomen. Er wordt hard gewerkt aan een overeenkomst met Leiden. Wij hebben al aangegeven dat het waarschijnlijk hoger zal uitvallen. Natuurlijk wordt ook de door u genoemde partij, Synchron, gevraagd om daar een redelijke bijdrage aan te leveren. Dat staat dus nadrukkelijk op het netvlies.

Het tweede punt kwam een aantal keren voorbij, namelijk de Raadhuislaan en de planning van de riolering van Adegeest. Ik wil bevestigen wat mevrouw Van Meenen naar voren bracht en wat de

heer Deuzeman zelf nadrukkelijk heeft aangestipt in zijn motie: alles staat in de steigers om volgend jaar daadwerkelijk te worden uitgevoerd. Ik wil dat echt heel erg benadrukken.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Ik wil graag een opheldering van wethouder De Bruijn over zijn uitspraak over de € 48.000 die al in de Najaarsnota staat als bedrag dat doorgeschoven is van 2023 naar 2024 en waar de PvdA nu een verdubbeling van vraagt. Is die noodzaak echt aanwezig of zou dit eventueel op een ander moment kunnen als blijkt dat uitputting plaatsvindt van de nu geraamde € 48.000?

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ook ik krijg graag verduidelijking over amendement 277: ontraadt de wethouder dat nou of niet? Ik wacht het antwoord met spanning af.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Dank, wethouder Van der Elst, voor het zien dat wij vaak optimistisch zijn. Dan kunt u zich ook voorstellen dat het best moeite kost om zo'n motie van treurnis te ondertekenen en dat we daar dus de noodzaak voor zagen en zien. Hoewel we altijd optimistisch zijn, willen we op deze manier wel echt een punt maken.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Vanwege mijn spreektijd houd ik het kort. Ik wil wethouder De Bruijn hartelijk danken voor zijn ondersteuning. Ook uit het feit dat er per maand 40 van die signalen zijn, blijkt de noodzaak hiervan duidelijk. Op dit moment kun je met het huidige bedrag maar veertien mensen bereiken. Een verdubbeling daarvan gaat dus leiden tot het kunnen bereiken van meer mensen. We willen er allemaal voor zorgen dat dit op een goede manier gedaan wordt. Dus dank u wel.

De **voorzitter**: Volgens mij ligt er nog één vraag voor wethouder De Bruijn over het amendement.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik heb niet voor niks gezegd: oordeel raad. Je kunt natuurlijk denken: is dit het juiste moment om dat budget vrij te spelen? Wel heb ik geprobeerd helder te maken wat op dit moment de cijfers zijn en te onderbouwen dat het wel degelijk meerwaarde heeft als wij de mensen inderdaad thuis bezoeken. Dat betekent dat we de mensen beter en sneller kunnen helpen. Sommige mensen vinden het niet fijn om dit te horen, maar het is ook gewoon een kosten-batenanalyse voor onszelf. Ik denk dat we als gemeente hiermee aan het eind van de rit zullen besparen. Wat dat betreft zie ik wel degelijk meerwaarde in deze inzet. Het is inderdaad een verdubbeling. Ik denk dus dat wij dan ongeveer 30 à 35 mensen kunnen helpen, maar dat hangt natuurlijk een beetje af van het aantal aanmeldingen per maand; 40 is nu het gemiddelde. Maar over het moment kun je natuurlijk altijd twisten. Vandaar oordeel raad.

De **voorzitter**: Ik zie dat alle vragen en punten zijn beantwoord. Ik sluit de beraadslaging.

In stemming komt amendement 277 van de PvdA.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. De wethouder geeft aan dat hij wel wat met dat geld zou kunnen doen en is dus enigszins positief. Wij vinden een Najaarsnota geen document om nieuw beleid te maken of om nieuwe gelden toe te kennen. Wij zien het zuiver technisch als het doorschuiven van zaken die niet uitgegeven zijn en wij zullen daarom tegen dit amendement stemmen.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de woorden van mevrouw Van Meenen en wij willen het college oproepen om, als de pilot succesvol blijkt te zijn, zelf een beroep op de raad te doen om eventueel aanvulling van de middelen te verkrijgen. Maar momenteel is dat wat ons betreft prematuur.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Wij zijn het wel eens met mevrouw Van Meenen over het feit dat dit niet de juiste plek is om dit te doen, maar gezien de noodzaak en het feit dat er toch wel wat behoefte ligt, zullen wij het amendement steunen. Maar we moeten er geen gewoonte van maken om dit hier te doen.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met 11 tegen 8 stemmen, waarbij de fracties van het CDA en de VVD ertegen hebben gestemd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 314 van GroenLinks, D66 en de PvdA.

De motie wordt met een digitale stemming verworpen met 8 tegen 11 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks en de PvdA ervoor hebben gestemd.

11. Belastingverordeningen 2024 (raadsregistratienummer Z/23/080567/370280)

De **voorzitter**: De voorgestelde tarieven zijn gebaseerd op de begroting. In de begrotingsraad heeft de raad al een aantal verordeningen vastgesteld. De resterende verordeningen behandelen we nu. U heeft vandaag - bijna conform traditie, want dat kan niet anders - gewijzigde voorstellen in uw e-mail gekregen. Die gewijzigde voorstellen liggen nu voor. Ik hecht eraan om alvast mee te delen dat we na de eerste termijn van de raad en het college even schorsen, omdat ik dit een vrij ingewikkeld onderwerp vind en omdat ik de amendementen heb gezien. Eigenlijk wil ik die toetsen op uitvoerbaarheid, want ik zeg in alle eerlijkheid dat ik hier en daar vraagtekens daarbij heb. Na de indiening kijk ik dus even wat de stand van zaken is. Dit alvast ter informatie aan de voorkant.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Zoals bij de bespreking van de Najaarsnota gezegd is het vanuit het positieve vertrekpunt voor 2024 van onze gemeente voor onze ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties des te meer een ontgoocheling dat zij door het besluit van de raad om de hondenbelasting af te schaffen geconfronteerd worden met een flinke verhoging van hun ozb niet-woningen. De impact zal mogelijk heel Voorschoten raken, want hogere lasten betekenen hogere bedragen voor lidmaatschap bij een vereniging en minder geld voor maatschappelijke organisaties om beleid uit te voeren. Zij zullen ook uitwerking hebben op de realisatie van onze Maatschappelijke Agenda. Ook de wens van financiering van een Ondernemersfonds wordt hierdoor gefrustreerd. De fractie van het CDA betreurt het genomen besluit en wil benadrukken dat wij hiertegen hebben gestemd. Om de impact van de afschaffing van de hondenbelasting, die afgewend wordt op onze ondernemers, maatschappelijke organisaties en verenigingen, een zachte landing te geven, komt het CDA met twee amendementen. We komen met amendement 275 om implementatie van een geleidelijke invoering op te nemen in de verordening door de ontwerpverordening OZB en RZB 2024 te wijzigen. Wij horen graag van het college welke uitwerking implementatie van een zachte landing oftewel geleidelijke invoering kan hebben op de te verwachten bezwaarschriften bij invoering ten opzichte van niet-geleidelijke invoering. Het amendement luidt:

"Amendement 275.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/080140/373136 d.d. 14 november 2023,

overwegende dat:

- a. afschaffing van de hondenbelasting n.a.v. amendement 265 een financieel gat veroorzaakt van € 159.500 bestaande uit gemiste netto-inkomsten van de hondenbelasting (€ 137.500) en de extra kosten voor de gemeente inclusief wegingsfactor (€ 22.000);*
- b. dit gecompenseerd dient te worden door een substantiële verhoging van het tarief ozb niet-woningen;*
- c. hiermee ondernemers, maatschappelijke organisaties en verenigingen een grote lastenstijging tegemoetzien;*
- d. vele van onze ondernemers nog herstellend zijn van de financiële consequenties van COVID-19 op hun bedrijfsresultaten;*
- e. door het in een keer invoeren van zo'n forse verhoging van de ozb-niet woningen de mogelijkheid bestaat dat er veel bezwaren ingediend worden;*

- f. zo'n verhoging realisatie van een Ondernemersfonds frustrereert en daarmee het dorp in z'n geheel benadeelt;
- g. zo'n verhoging mogelijk ook een negatieve invloed zal hebben op uitvoering van onze Maatschappelijk Agenda;
- h. met een gefaseerde invoering ozb niet-woningen met een compensatiebedrag voor 2024 - 75%; 2025 -50% en 2026 -25% een zachte landing wordt gecreëerd;

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt aan te vullen na beslispunt 1:

1. De verhoging ozb/rzb niet-woningen, ter dekking van de inkomstenderving door afschaffing van de hondenbelasting, voor een periode van 3 jaar geleidelijk door te voeren: in 2024 min 75%, in 2025 min 50% en in 2026 min 25%, waarbij de verminderde inkomsten hierdoor van max. € 119.625 in 2024, € 79.570 in 2025 en € 39.875 in 2026 ten laste komen van het begrotingsaldo in die jaren."

De fractie van het CDA heeft in het verlengde van amendement 275 amendement 276 voorbereid. Dat is een voorstel tot aanpassing van de verordening OZB en RZB. Wij horen graag van de andere fracties of zij een zachte landing en daarmee amendement 275 en vervolgens amendement 276 zouden willen steunen. Het amendement luidt:

"Amendement 276.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel nr. Z/23/080567/370280 d.d. 21 november 2023,

overwegende dat:

- a. afschaffing van de hondenbelasting n.a.v. amendement 265 een financieel gat veroorzaakt van € 159.500 bestaande uit gemiste netto-inkomsten van de hondenbelasting (€ 137.500) en de extra kosten voor de gemeente inclusief wegingsfactor (€ 22.000);
- b. dit gecompenseerd wordt door een substantiële verhoging van het tarief ozb niet-woningen;
- c. hiermee ondernemers, maatschappelijke organisaties en verenigingen een grote lastenstijging tegemoetzien,
- d. vele van onze ondernemers nog herstellend zijn van de financiële consequenties van COVID-19 op hun bedrijfsresultaten;
- e. door het in een keer invoeren van zo'n forse verhoging van de ozb niet-woningen en rzb niet-woningen de mogelijkheid bestaat dat er veel bezwaren ingediend worden;
- f. zo'n verhoging realisatie van een Ondernemersfonds frustrereert en daarmee het dorp in z'n geheel benadeelt;
- g. zo'n verhoging mogelijk ook een negatieve invloed zal hebben op uitvoering van onze Maatschappelijk Agenda;
- h. besloten is bij de Najaarsnota dat met ingang van 1 januari 2024 de verhoging ozb niet-woningen in verband met afschaffing van de hondenbelasting voor een periode van 3 jaar met een 'zachte landing' wordt ingevoerd (2024 -75%, 2025 -50% en 2026 -25%);

Besluit:

De ontwerpverordeningen OZB en RZB zo te wijzigen dat voor 2024 de verhoging 25% van de totale verhoging als gevolg van de afschaffing hondenbelasting is. (Wijzigingen in VET aangegeven):

1. de ontwerpverordening Onroerendezaakbelastingen (OZB Voorschoten 2024 (nettovariant) als volgt te wijzigen:

Onder Artikel 5 Belastingtarieven, lid 1:

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:

a. de gebruikersbelasting: **0,2056%**

b. de eigenarenbelasting:

1. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,1280%;

2. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen **0,2495%**.

2. de ontwerpverordening Roerende-zaakbelastingen (RZB) Voorschoten 2024 (nettovariant) als volgt te wijzigen

Onder Artikel 7 Belastingtarieven 2024, lid 1:

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:

a. de gebruikersbelasting: **0,2056%**

b. de eigenarenbelasting:

1. voor roerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,1280 %

2. voor roerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen **0,2495%.**"

Zelfs na aanneming van de amendementen 275 en 276, waar wij natuurlijk op hopen, zal bij onze verenigingen en maatschappelijke organisaties door invoering van de verhoging een gat ontstaan in hun begroting. Een gat in de begroting betekent keuzes maken. Dat weten wij als gemeente als geen ander. Wat doen we wel, wat doen we niet of verhogen we de contributiebijdrage? Hoe dan ook, deze verhoging van de ozb niet-woningen zal, ook als die geleidelijk zou zijn, impact hebben op zaken waar wij als gemeenteraad juist op inzetten, zoals onze Visie op sport en bewegen, onze Maatschappelijke Agenda enzovoorts. Het CDA heeft daarom een motie voorbereid waarmee wij het college oproepen om hiertoe een compensatie voor te bereiden en met een inhoudelijk en financieel voorstel te komen bij de Voorjaarsnota 2024. Hierbij dien ik motie 313 in. Ik hoor graag of de overige fracties die zouden willen steunen. De motie luidt:

"Motie 313.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat tijdens COVID-19 ook verenigingen geleden hebben aan inkomstenderving en teruggelopen ledenaantallen;

overwegende dat:

- a. *afschaffing van de hondenbelasting n.a.v. amendement 265 een financieel gat veroorzaakt van € 159.500 bestaande uit gemiste netto-inkomsten van de hondenbelasting (€ 137.500) en de extra kosten voor de gemeente inclusief wegingsfactor (€ 22.000);*
- b. *dit gecompenseerd dient te worden door een substantiële verhoging van het tarief ozb niet-woningen;*
- c. *hiermee, naast ondernemers en maatschappelijke organisaties, verenigingen een grote lastenstijging tegemoet zien;*
- d. *zo'n verhoging mogelijk ook een negatieve invloed zal hebben op uitvoering van onze Maatschappelijk Agenda en daarmee op het ontwikkelen van nieuwe initiatieven door cultuur- en sportverenigingen;*
- e. *lastenverzwaring bij verenigingen veelal leidt tot verhoging van contributie;*

van oordeel dat betaalbare contributie bijdraagt aan onze doelstellingen in de Visie op sport en bewegen;

verzoekt het college:

1. *ter compensatie van de verhoging ozb niet-woningen voor sport-, cultuur- en sociaal-maatschappelijke organisaties een compensatie voor te bereiden;*
2. *voor deze compensatie een inhoudelijk en financieel voorstel te doen bij de Voorjaarsnota 2024,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Soms nemen we als raad besluiten. Je bent niet altijd blij met de besluiten die genomen zijn. Voor de VVD is het afschaffen van de hondenbelasting ten koste van de ozb niet-woningen echt een ongelofelijk vervelend en onverteerbaar besluit. We lossen het probleem niet op door te zeggen dat we de belasting voor een groep waarvan we zeggen dat de gemeente er niks extra voor doet, moeten overbrengen naar een andere groep, waar we ook geen doel aan hebben gebonden. Wat ons betreft is het een slecht besluit. Aan de andere kant: we hebben het niet gewonnen en het besluit is genomen. We voelen helemaal niets voor reparaties achteraf. Wij zullen het voorstel voor de verordeningen dus steunen en wij zijn tegen alle amendementen en de motie.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Er is de laatste weken veel gezegd en geschreven over de hondenbelasting. Wij hebben in ieder geval veel goede berichten gehoord van mensen met een kleine portemonnee die blij zijn dat de hondenbelasting afgeschaft is. We hebben de argumentatie gegeven in ons amendement dat we samen met de PvdA hebben ingediend. De SP had er graag aan meegedaan, maar dat kon door ziekte niet. Er is nu een oneerlijke belasting, een ongelijkheid tussen huisdierenbezitters, weggenomen. We hebben daar inderdaad de verhoging van de ozb niet-woningen tegenover gezet, waar de twee partijen die vóór mij het woord hebben gevoerd, met hun redenen tegen zijn. Het amendement van het CDA om tot een zachte landing te komen, heeft in zijn constatering wel erg apocalyptische vormen met woorden als "substantieel", "groot", "fors" en "invloed op de Maatschappelijke Agenda". Wij zien die gevolgtrekking niet helemaal. Graag wijs ik iedereen er ook op dat ondernemers in Voorschoten nog steeds twee tot tweeënhalf keer goedkoper kunnen ondernemen in dit dorp dan in vergelijkbare dorpen in de Leidse regio. Heel dramatisch is het allemaal dus niet. Vanzelfsprekend hebben wij wel empathie voor elke belastingverhoging die wie dan ook raakt; dat mag duidelijk zijn. Wij laten ons door het college graag informeren over de uitvoerbaarheid van de amendementen. Ook wij zijn in de basis niet voor een zachte landing. We hebben gekozen voor een kostendekkende operatie. Daar heeft het college een voorstel voor gedaan. Dat vinden wij een mooi voorstel. Voor de rest laten wij ons, zoals gezegd, graag informeren over de amendementen, zoals al is aangegeven door de voorzitter.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Ik wil mij deels aansluiten bij Voorschoten Lokaal en de VVD, in die zin dat wij wél voor de afschaffing hebben gestemd en dat je soms inderdaad besluiten neemt die naar zijn. Dan kan je die pleister er maar beter gelijk aftrekken. We zijn wel heel benieuwd naar de reactie, want er is wel energie gestopt in de amendementen en de motie. Aan de andere kant: als de meerderheid nu al zegt dat dit het niet wordt, is de vraag of het nodig is om dit uit te zoeken. Dat is eigenlijk meer de vraag.

De **voorzitter**: Ik weet inderdaad dat de griffie inmiddels heel goed is ingevoerd in de tarieven en dergelijke zaken. Dat is dus hartstikke fijn.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil allereerst mijn respect uitspreken voor de bijdrage van de VVD, van mevrouw Van Meenen. Zo zitten wij er ook in. Er is een raadsbesluit genomen. Wij hebben daarvoor gestemd. Samen met mevrouw Mieremet denken wij trouwens dat het dan verstandig is om de pleister er in één keer af te trekken. Je wilt dit niet drie jaar achter elkaar terug laten komen, waarbij we elke keer dit verhaal zouden krijgen. We denken dat de hondenbelasting niet haalbaar was op termijn en dat de ozb niet-woningen in Voorschoten laag was. Dat hebben we gezegd bij de begrotingsraad. Daarover kunnen we van mening verschillen. Dit is wat ons betreft een technische uitvoering. We zullen de amendementen niet steunen. Voor de motie hebben we wel sympathie. Daar zullen we dus waarschijnlijk in meegaan.

De **voorzitter**: Meneer Posthuma, ik wijs u erop dat u nog maar weinig spreektijd heeft.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik ga het heel kort houden. Mijn bijdrage in de commissie was glashelder. Ik wil graag twee amendementen indienen omdat het ons vooral gaat om het eigendomsgedeelte, dat met het amendement omhoog zou gaan. Het gebruikersdeel, dat heel veel verenigingen raakt die huren van eigenaren, zou alleen de inflatiecorrectie krijgen. Wij denken dat het op die manier op een eerlijke manier vorm wordt gegeven. De amendementen luiden:

"Amendement 278.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel Z/23/080567/370280,

constaterende dat:

- a. de hondenbelasting bij de laatste begrotingsbehandeling op 9 november 2023 is afgeschaft;
- b. dit gedekt is door een stijging van ozb niet-woningen;

voorts constaterende dat:

- c. in de discussie in de begrotingsraad louter en alleen gefocust is op een stijging van het eigenaarsdeel van de ozb niet-woningen;

stelt vast dat:

- d. ozb woningen in Voorschoten ongeveer de hoogste van Zuid Holland is;
- e. de ozb niet-woningen - in elk geval in deze regio - veruit het laagste percentage is;

Gemeente	OZB-Woningen (eigenaren)	OZB Niet-Woningen (eigenaren)
Katwijk	0,0963%	0,4785%
Wassenaar	0,0953%	0,3384%
Leiden	0,1066%	0,5453%
Leidschendam-Voorburg	0,0714%	0,4292%
Leiderdorp	0,1143%	0,3448%
Zoeterwoude	0,1162%	0,4541%
Oegstgeest	0,1200%	0,6300%
Voorschoten	0,1226%	0,2336%

van mening dat:

- f. het redelijk is om het eigendomsdeel van niet-woningen te laten stijgen als dekking voor het afschaffen van de hondenbelasting.

Besluit

Vervang in de ontwerpverordeningen het percentage niet-woningen eigendom voor 2024 voor 0,2980% en houd het percentage niet-woningen gebruikersdeel gelijk op 0,2058% (wijzigingen in VET aangegeven):

1. de ontwerpverordening Onroerendezaakbelastingen (OZB Voorschoten 2024 (nettovariant) als volgt te wijzigen:

Onder artikel 5 Belastingtarieven, lid 1:

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:

a. de gebruikersbelasting: **0,2058%**

b. de eigenarenbelasting:

1. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,1258%

2. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen **0,2980%**

2. de ontwerpverordening roerende-zaakbelastingen (RZB) Voorschoten 2024 (nettovariant) als volgt te wijzigen:

Onder artikel 7 Belastingtarieven 2024, lid 1:

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:

a. de gebruikersbelasting: **0,2058%**

b. de eigenarenbelasting:

1. voor roerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,1258%

2. voor roerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen **0,2980%**

en gaat over tot de orde van de dag."

"Amendement 279.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 7 december 2023, gezien het raadsvoorstel Z/23/080567/370280,

constaterende dat:

a. de hondenbelasting bij de laatste begrotingsbehandeling op 9 november 2023 is afgeschaft;

b. dit gedekt is door een stijging van ozb niet-woningen;

voorts constaterende dat:

c. in de discussie in de begrotingsraad louter en alleen gefocust is op een stijging van het eigenaarsdeel van de ozb niet-woningen;

stelt vast dat:

d. ozb woningen in Voorschoten ongeveer de hoogste van Zuid Holland is;

e. de ozb niet-woningen - in elk geval in deze regio - veruit het laagste percentage is;

Gemeente	OZB-Woningen (eigenaren)	OZB Niet-Woningen (eigenaren)
Katwijk	0,0963%	0,4785%
Wassenaar	0,0953%	0,3384%
Leiden	0,1066%	0,5453%
Leidschendam-Voorburg	0,0714%	0,4292%
Leiderdorp	0,1143%	0,3448%
Zoeterwoude	0,1162%	0,4541%
Oegstgeest	0,1200%	0,6300%
Voorschoten	0,1226%	0,2336%

van mening dat:

f. het redelijk is om het eigendomsdeel van niet-woningen te laten stijgen als dekking voor het afschaffen van de hondenbelasting.

Gezien het aangenomen amendement 276, waar de verhoging in 2024 voor 25% wordt doorgevoerd.

Besluit

Vervang in de ontwerpverordeningen het percentage niet-woningen eigendom voor 2024 voor 0,2558% en houd het percentage niet-woningen gebruikersdeel gelijk op 0,2058% (wijzigingen in VET aangegeven):

1. de ontwerpverordening Onroerendezaakbelastingen (OZB Voorschoten 2024 (nettovariant) als volgt te wijzigen:

Onder artikel 5 Belastingtarieven, lid 1:

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:

a. de gebruikersbelasting: **0,2058%**

b. de eigenarenbelasting:

1. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,1258%

2. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen **0,2558%**

2. de ontwerpverordening roerende-zaakbelastingen (RZB) Voorschoten 2024 (nettovariant) als volgt te wijzigen:

Onder artikel 7 Belastingtarieven 2024, lid 1:

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:

a. de gebruikersbelasting: **0,2058%**

b. de eigenarenbelasting:

1. voor roerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,1258%

2. voor roerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen **0,2558%**

en gaat over tot de orde van de dag."

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. In de raadsvergadering waarin gesproken is over de afschaffing van de hondenbelasting, is een duidelijk amendement aangenomen. Het college heeft dat amendement ontraden, zowel de afschaffing van de hondenbelasting als de daaraan gekoppelde verhoging van de ozb niet-woningen, maar de zaak was tenminste gladgetrokken doordat er geen effect op het saldo was.

Ten aanzien van de amendementen valt op dat twee keer - als je goed kijkt eigenlijk nog vaker - vanuit verschillende amendementen weer naar andere amendementen wordt verwezen. Dat maakt het een soort kaartenhuis: als er één niet doorgaat, gaan de twee andere amendementen ook niet door. Daar wil ik graag op ingaan. Aan amendement 275 van het CDA kleven wat het college betreft twee structurele problemen. Ten eerste wordt er een greep in de kas gedaan om dekking te genereren in de jaren 2025 en 2026, maar zo zijn we niet gewend te begroten met elkaar. We spreken over kosten, baten, investeringen enzovoorts en dan vindt besluitvorming over het jaar 2025 plaats ten tijde van de begrotingsbehandeling in 2024. Die begroting ligt nu niet voor. We lopen nu echt vooruit op de zaken. Dat zet de deur open om voor alle mogelijke uitgaven dekking te creëren in de verre toekomst. Dat is geen gezond begrotingsbeleid. Ten tweede nemen we afscheid van een belangrijk element in het dictum van het toen aangenomen amendement, namelijk dat er dekking zou zijn. We creëren hiermee een gat, dat we toch dekken door het saldo. Het amendement dat nog droog moet worden, wordt eigenlijk dus alweer teruggedraaid.

Amendement 276 verwijst onder punt h naar amendement 275. Het gaat ervan uit dat amendement 275 aangenomen wordt, waarmee dus dekking gecreëerd zou worden - maar vraag niet hoe - en vervolgens ontstaat er in het dictum ook nog verwarring. Naast het creëren van dekking met het stijgen van de ozb niet-woningen, die nodig is door het afschaffen van de hondenbelasting, was er immers ook nog een stijging van 4,4% van de ozb niet-woningen. Het dictum laat echt in het midden wat daarvan overblijft. Maar nogmaals, amendement 276 verwijst naar amendement 275, dat we met kracht ontraden.

Dan motie 313 van het CDA. Als we over de Voorjaarsnota debatteren, staat het elke fractie vrij om alles te bespreken wat gekoppeld kan worden of een relatie heeft met de Voorjaarsnota. Wat dat betreft kunnen we motie 313 niet met kracht ontraden, maar we vragen ons wel af of zij veel toevoegt, want dat debat gaat nog komen.

Mevrouw Van Meenen, dank voor uw concrete steun. Datzelfde geldt voor de heer Van Duivendijk, mevrouw Mieremet en de fractie van GroenLinks. Tot slot de amendementen 278 en 279 van de PvdA. Amendement 279 verwijst naar amendement 276, dat naar amendement 275 verwijst. Dat is een kaartenhuis aan het worden. U gaat dus echt door op de problemen die al aan amendement 275 kleven. Ook amendement 279 moeten we dus ontraden. Tot slot stelt u in amendement 278

een verhoging van de ozb niet-woningen voor eigenaren voor van afgerond van 30%. Ik denk dat sommige fracties dat een beetje hoog vinden.

De heer **Posthuma** (PvdA): 30% van het laagste percentage in de regio is heel weinig. We kunnen ook met een motie ertoe oproepen dat we met terugwerkende kracht dingen weer terug gaan ophalen. 30% van weinig is minder.

De **voorzitter**: Uw spreektijd is op. Alleen dus nog technische zaken, geen inhoudelijke bijdragen meer.

Wethouder **Van der Elst**: Tot slot een korte opmerking aan het adres van de heer Posthuma: wij waarderen uw relativerend vermogen.

De **voorzitter**: Ik heb een technische vraag aan de heer Posthuma. U heeft twee versies ingediend van hetzelfde amendement.

De heer **Posthuma** (PvdA): Mag ik daar wel op reageren?

De **voorzitter**: Ja, daarom vraag ik het nu, want dan weet iedereen waar we het over hebben.

De heer **Posthuma** (PvdA): Het tweede amendement is eigenlijk op advies van de griffie verwoord. Ik kan u zeggen dat het voor mij een beetje hogere griffiekunde was. Het hangt af van de vraag of het amendement van het CDA aangenomen wordt of niet. Zo heb ik het begrepen.

De **voorzitter**: Dank. Als ik het goed begrijp, gaan we stemmen over amendement 278 als amendement 276 niet wordt aangenomen en gaan we stemmen over amendement 279 als amendement 276 wel wordt aangenomen. Wat een goed voorstel!

De heer **Posthuma** (PvdA): Het is een fantastisch voorstel. Het lijkt een beetje op het CDA-congres van vijftien jaar geleden of zo.

De **voorzitter**: Top. Ik stel voor dat we toch heel even ... Mevrouw Van Meenen, heeft u een voorstel van orde?

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Ja, ik zou willen voorstellen om niet te schorsen en gewoon door te gaan richting stemming.

De **voorzitter**: Ik loop toch even naar beneden. Ik vraag drie minuten schorsing. Vindt u dat goed? Ja. Ik zie u zo terug.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: We zijn toegekomen aan de tweede termijn.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Ik wil reageren op het advies van de wethouder en de reacties van de overige fracties. Die geven ons als fractie aanleiding om onze amendementen 275 en 276 in te trekken. Motie 313 houden wij wel in stand.

De **voorzitter**: U trekt de amendementen 275 en 276 in. Die komen dus niet in stemming.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Ik wil wel heel veel dank uitspreken aan de griffie en de afdeling Financiën, die hier ontzettend veel aandacht aan hebben besteed, ook voor de PvdA. Wij hebben daar grote waardering voor. Dank je wel.

De **voorzitter**: Meneer Posthuma, u heeft geen spreektijd meer. U kunt dus niet interrumperen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik wil een amendement intrekken.

De **voorzitter**: Dat komt straks, in het lijstje. Dan mag u een technische mededeling doen. Dat komt dus helemaal goed.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Gezien de intrekking van de amendementen hoeven we daar niks meer over te zeggen. Wij vinden de motie van het CDA om te zorgen dat er in ieder geval geen of minder negatief effect is in het verenigingsleven heel charmant. Die zullen wij dus steunen.

De **voorzitter**: Meneer Posthuma, u heeft het woord voor een technische mededeling.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Omdat het CDA zijn amendementen heeft ingetrokken, trek ik amendement 279 in.

De **voorzitter**: Dus u laat amendement 278 staan?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ja.

De **voorzitter**: Helder. Er zijn geen vragen meer gesteld aan het college. Met uw goedvinden sluit ik dus de beraadslaging en gaan we over naar de stemmingen.

In stemming komt amendement 278 van de PvdA.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen. Meneer Posthuma, over uw eigen amendement?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ja, ik verras u nog iedere dag, voorzitter. Wij hebben dit amendement ingediend, omdat wij denken dat de verenigingen in Voorschoten op deze manier het meest ontlast gaan worden, omdat de meeste verenigingen huren en niet eigenaar zijn van de grond. Dit is dus de makkelijkste manier om dat voor elkaar te krijgen.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 1 stem tegen 18 stemmen, waarbij de fractie van de PvdA ervoor heeft gestemd.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Wij gaan voorstemmen, maar met pijn in ons hart. Wij hadden liever gezien dat er een zachte landing gecreëerd zou worden, maar helaas.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 313 van het CDA.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Omdat ik weet dat diverse verenigingen echt panden in eigendom hebben, zoals Forescate en Voorschoten '97, en ik dit echt heel belangrijk vind, willen we deze motie inderdaad steunen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. De motie is minder verstrekkend, maar wij zijn het eens met wat het CDA signaleert. Om die reden gaan we graag mee met de motie van het CDA.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 12 tegen 7 stemmen, waarbij de fracties van D66 en de VVD ertegen hebben gestemd.

13. Toekomstvisie Ambachts- en Baljuwhuis (raadsregistratienummer Z/23/075450/372547)

De **voorzitter**: Voor het Ambachts- en Baljuwhuis is een toekomstvisie opgesteld. Op basis hiervan kunnen het college en de betrokken partners de ontwikkeling van het AB-huis verder invullen. Conform de startnotitie die de raad in mei vaststelde, stelt de raad nu de visie vast. GroenLinks was de enige fractie die dit als bespreekpunt wilde. U heeft nog een minuut en acht seconden.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik kan mevrouw Van Meenen geruststellen: ik heb geen tweede motie van treurnis voorbereid; zo erg is het niet. Er is in de aanloop naar dit stuk veel te doen geweest. We hebben een plan met verschillende lijnen gezien. Er zou ook een grootse visie op de toekomst komen, samen met onderzoeken. Er was tussendoor al een besluit genomen over het eigendom en de status van de huurder. Daarmee was het paard natuurlijk wel een beetje achter de wagen gespannen bij zo'n visie. Nu zien wij een plan voorliggen dat er eigenlijk gewoon al jaren ligt plus twee non-keuzes: status quo of wellicht winnen we de loterij. Dat zijn geen echte plannen. We hebben in de commissie al gezegd dat dit geen visie is. Het wrange is: het plan dat er lag, was inderdaad nooit slecht. Dat hebben wij al die tijd al gezegd. Het is alleen gekraakt door een aantal coalitiepartijen die hier nu kennelijk een hamerstuk van willen maken in de zin van: ja, laten we het toch maar doen. Het enige wat verschilt, is wie eigenaar is van het pand. Dat maakt inhoudelijk natuurlijk niet uit. Voor de beleving van het pand maakt het niet uit wie er eigenaar van is. We hebben eigenlijk geen enkel monument in Voorschoten in handen, behalve dit en het Ambachts- en Baljuwhuis. Maar wat wel uitmaakt, is wie er opdraait voor de kosten en wie alle risico's loopt. Wij schrikken er wel een beetje van dat dat in deze visie helemaal niet is behandeld.

De **voorzitter**: Ik wil u vragen om nu uw laatste zin uit te spreken, een korte.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Dat ga ik doen. Deze visie is wat dat betreft een lege huls en is als basis van jarenlang commitment van de gemeente wat ons betreft te weinig en te laat.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Wij willen twee zaken meegeven die wij als een risico zien in het voorstel. Wij zijn blij met het voorstel en met het behoud van het gebouw voor ons dorp. Dat vooropgesteld, maar wij willen graag aandacht vragen voor de functiewijziging die mogelijk wordt voorgesteld in een van de scenario's en daarmee eventueel voor de wijziging van het bestemmingsplan.

De **voorzitter**: Uw laatste woorden.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Ik noem ook het lage percentage met betrekking tot de post Onvoorzien bij het technisch-financieel onderzoek in bijlage 3.

De **voorzitter**: Ook uw tijd is op.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Ik heb nog 8,5 minuut. In de commissievergadering hebben wij reeds aangegeven dat we graag actie willen. Dat doe je door een stip op de horizon te zetten door een plan te maken. Die drie scenario's helpen daar niet bij. De toekomstvisie is ook geen businesscase. Maar een afslag met drie punten die niet naar één punt leiden, is ook niet wat je wil. We hebben in de commissie opgeroepen tot actie. Volgens mij waren mijn woorden: gaan met die banaan! De wethouder heeft ook aangegeven actie te willen ondernemen. Als deze toekomstvisie de basis is die nodig is voor verdere ontwikkeling en invulling, dan hup, goedkeuren en dóór. Op inhoud is het niet voldoende, maar we willen dóór.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. De heer Deuzeman heeft op zich goed samengevat dat de scenario's inderdaad erg lijken op wat er nu al is en wat er nu al gebeurt en is gebeurd. Het is een huis met een huurder die een rol speelt in twee van de drie scenario's en die hier graag samen met de gemeente invulling aan wil geven. We moeten er inderdaad ook een startschot van maken en gaan met die banaan, zoals mevrouw Mieremet zei. Zo zien wij dit ook. Wij zien dit dus inderdaad als een startschot van een reis naar een vernieuwde invulling. We denken dat het voorliggende stuk op zich een goed handvat is om te komen tot een start en we wensen het college veel succes met het behouden en opknappen van en een bestemming geven aan dit mooie door jonkheer Steengracht aan ons Voorschotenaren geschonken pand. Daarbij gold de bepaling dat dit altijd ten algemene nutte moest worden gebruikt. Daar heb ik op zich met deze scenario's wel vertrouwen in. We zullen daarom voor dit raadsvoorstel stemmen.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Meenen, u heeft nog een minuut en vijf seconden.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Goedkeuren en dóór. Ik ben het helemaal eens met mevrouw Mieremet.

Wethouder **De Bruijn**: Volgens mij zijn er geen vragen gesteld. Gaan met die banaan.

De **voorzitter**: Er zijn geen vragen gesteld. "Gaan met die banaan"; dat is de reactie van de wethouder. Ik constateer dat ik de beraadslaging kan sluiten en dat we kunnen gaan stemmen.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb al gezegd dat dit als visie te weinig en te laat is, maar het plan dat er oorspronkelijk lag, was niet slecht en we gunnen de initiatiefnemer nu ook zekerheid. Ondanks onze bedenkingen bij dit stuk als visie zullen wij dus voor het plan stemmen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de woorden van de heer Deuzeman. Vooral de financiële kant van de zaak is nog onvoldoende belicht. Daar loopt de gemeente een risico, maar we denken wel dat we nu even deze kant op moeten gaan. Er liggen drie verschillende opties. Die moeten we dan maar verder bezien. We wachten even af.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

14. Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst West-Holland (GR ODWH) (raadsregistratienummer Z/23/080878/371880)

De **voorzitter**: Dit gaat over de zienswijze, die nu bij de raad voorligt. Ik constateer dat de fracties die nog spreektijd hebben, geen behoefte hebben om hierover te spreken of vragen te stellen. We gaan dus meteen naar de stemming.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Ik doe het op deze manier, want dan heb ik nog tijd. Ik had graag gezien dat de raad invulling zou willen geven aan een sterkere rol ten aanzien van de GR, maar we hebben hier in de commissie uitgebreid over gesproken en dat bleek niet het geval. Vandaar dat ik wel voorstem en het daarbij laat.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

15. Zienswijze op 1e Begrotingswijziging 2023 Hecht (raadsregistratienummer Z/23/079625/37008)

De **voorzitter**: Ook bij deze zienswijze hebben de fracties die nog spreektijd hebben, geen behoefte om hierover te spreken.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

16. Voorbereiden AB vergadering Hecht 13 december 2023

De **voorzitter**: U kunt bij dit agendapunt aan het AB-lid, wethouder Schokker, aandachtspunten meegeven voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van Hecht op 13 december 2023. Mevrouw Kortekaas, u heeft geen spreekrecht meer. Dus helaas.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. Wellicht is het mogelijk dat de partijen die geen spreekrecht meer hebben, een schriftelijke reactie geven, zodat de wethouder die kan meenemen?

De **voorzitter**: E-mailen kan natuurlijk altijd. Dat weet mevrouw Kortekaas volgens mij ook.

17. Overig

Van dit agendapunt is geen gebruik gemaakt.

18. Sluiting

De **voorzitter**: Het is klaar voor dit jaar. We zijn toe aan het reces; dat heb ik al een keer of tien voorbij horen komen. Ik hoop u allemaal volgende week te zien bij de eindejaarsbijeenkomst op kasteel Duivenvoorde. Er zijn ruim 90 aanmeldingen. Ik hoop dus dat u er allemaal bij bent, want het is ongelofelijk mooi. Er komen gelukkig ook veel mensen uit de samenleving. Het is in alle opzichten een bijzonder jaar geweest dat we niet snel zullen vergeten; daar zal ik volgende week ook nog op ingaan. We hadden er niet om gevraagd, maar we zijn even wereldnieuws geweest op 4 april jongstleden. Ik denk dat we ongelofelijk blij mogen zijn met de wijze waarop alles is gegaan. Ik wil ook de Kamerverkiezingen noemen, vooral de Tweede Kamerverkiezingen, waarbij iedereen is ingesprongen om te helpen. Ook van mijn zijde ongelofelijk veel dank daarvoor. Het was een enorme klus. Er was een hoge opkomst in Voorschoten. Dat is fijn, maar dat betekent ook heel veel stemmen tellen. Maar als één ding mij van het afgelopen jaar is bijgebleven, is het dat we er op alle mogelijke manieren in de samenleving maar ook hier in deze raad voor elkaar zijn. Dat vind ik heel mooi om te zien en om te ervaren. Veel dank dus alvast vanaf deze stoel voor het afgelopen jaar. Ik ben dit jaar altijd met plezier naar deze raadzaal gekomen. We brengen er soms vele uren door. We zien elkaar vaker dan onze eigen partners, maar we doen het allemaal voor onze inwoners, verenigingen, organisaties en ondernemers. Daar zet u zich elke dag weer voor in. Dus heel veel dank daarvoor. Ik hoop u allen volgende week weer te zien. Voor nu nog een fijne avond en slaap lekker.

(Applaus)

De voorzitter sluit om 23.43 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 1 februari 2024.

De griffier,

De voorzitter,

Drs. B.J. Urban

Drs. N. Stemerding